

Jesenice dz

NOVICE

220060169,4

COBISS

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE

ACRONI

NOVICE

INTERNI INFORMACIJSKI ČASOPIS, ŠTEVILKA 4, APRIL 2006

Postnina placana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE

Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

REKORDNI KOLIČINSKI REZULTATI V PRVEM KVARTALU LETOŠNJEGA LETA

stran 10

REKORDNA PROIZVODNJA VROČE VALJARNE

Proizvodnja vroče valjarne je bila v mesecu marcu 2006 rekordna v zgodovini valjarne. Zvaljano je bilo 34.229 ton polproizvodov in prevaljano še 968 ton slabov, kar je skupaj 35.215 ton proizvodnje. Pri tem je bil mesečni plan valjarne presežen za 1.729 ton ali za 5,3 %. Do tega meseca je bil najboljši mesečni rezultat valjarne marca leta 2005, ko je bilo zvaljano 32.921 ton polizdelkov in prevaljano 507 ton slabov, oziroma skupno predelano 33.428 ton jekla. S tem je bil letošnji marec za 1.787 ton boljši od lanskega.

stran 11

30. REDNA SEJA SKUPŠČINE

V ponedeljek 10. aprila je bila na sedežu družbe na Jesenicah 30. redna seja skupščine družbe. Poslovodstvo je skupščini predstavilo Poročilo o poslovanju za leto 2005 in oceno poslovanja za prve tri mesece v letu 2006. Člani skupščine so nad lanskeletnim izjemnim poslovnim rezultatom izrazili zadovoljstvo, hkrati pa so bili zadovoljni tudi nad prikazanimi rezultati v prvem tromesečju, saj se pozitivni trendi poslovanja kažejo tudi v letu 2006. Skupščini družbe je bilo predstavljenih 5 investicij, od katerih bodo kar 4 predstavljene tudi nadzornemu svetu.

stran 15

SISTEM KONTROLE RAVNOSTI NA VALJAVSKEM OGRODJU SENDZIMIR

Za doseganje zahtevane ravnosti so bistven problem zaostale notranje napetosti v vzdolžnem in prečnem preseku pločevine v kolobarju, ki se odraža kot valovitost izvaljane pločevine. Stopnja valovitosti pa je odvisna od nastavitve ogrođa Sendzimir, ki pa so prepuščene subjektivnim ocenam tehnologov in operaterjev. Če upoštevamo še različno stopnjo valovitosti vstopnega toplo valjanega traku in različne materiale, se idealnim nastavitvam valjavskega ogrođa samo bolj ali manj približamo. Neravnost hladno valjanega traku povzroča velike probleme pri nadaljnjih stopnjah predelave v hladni valjarni in kupcih naše pločevine.

stran 29

INTERVJU Avgust Novšak INOVAČIJE SO NAJVEČJA DODANA VREDNOST PODJETJA

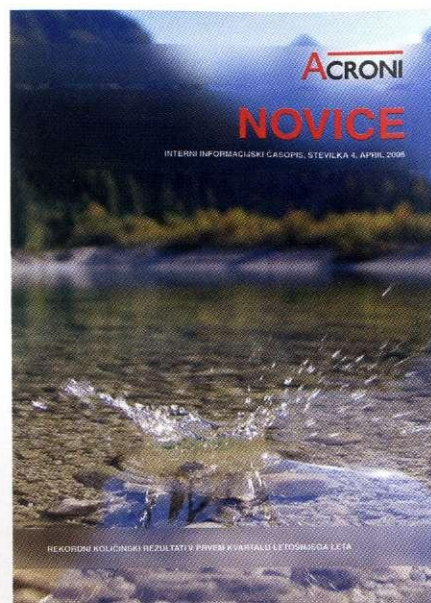
Bojim se, da smo zaradi poslovnih uspehov kar malo pozabili, zakaj smo se leta 1999, ko smo bili še v rdečih številkah, odločili za, kot smo tedaj govorili, bolj racionalno izrabo virov, med njimi tudi človeškega. Na inovacije se gleda vse preveč skozi očala neposredne ekonomske koristi, ki je zdaj, ko nam gre dobro, mogoče res zanemarljiva. Pri tem pa pozabljamo na sociološki vidik, ki ga ima usmerjanje in spodbujanje inovativnosti zaposlenih, torej vpliv ugodne inovacijske klime na organizacijsko kulturo podjetja.

stran 33

ACONCAGUA – KRALJICA ANDOV

Vzpon na najvišjo goro Južne Amerike 6960 m ob moji 40. letnici gorništvu. Ko sem še kot rosno mlad fantič zlezel na bližnji Jelen kamen, so se mi Julijci s Triglavom zdeli neznansko daleč. Dolgo je že, ko sem prebiral knjigo o gori, o viharjih na njej, ljudeh, ki so ostali na njenih pobočjih. O tragičnih, napetih trenutkih ... Lansko leto je vzknila želja, treba bo iti.

Novice

interni informacijski časopis
Acroni d. o. o.

Številka 4
April 2006

Uredniški odbor:

Ljubo Osovníkar
Polonca Marjanovič
mag. Barbara Habe Sintič
Alenka Kosmač
Nataša Karo

Fotografije:

Miro Koder
Tone Kelbl
Aljoša Vister
mag. Barbara Habe Sintič
Arhiv Acroni
spletne strani
crashgroup.net

Uredništvo:

Acroni d. o. o.
Cesta Borisa Kidriča 44
4270 Jesenice

Prelom in tisk:

Zip center d. o. o.
Koroška cesta 14
2392 Ravne na Koroškem

Novice izhajajo enkrat mesečno.

Naklada:

2.100 izvodov

POSLOVANJE ACRONIJA V LETU 2005

Polonca Marjanovič, direktorica financ in ekonomike

V prvem kvartalu letošnjega leta smo v računovodstvu Acronija izdelali zaključni račun za leto 2005, v marcu pa je revizorska družba Deloitte & Touche opravila revizijo računovodskih izkazov.

Čeprav smo leto 2005 začeli z velikimi težavami zaradi strojeloma novega motorja na pogonskem ogrodju Bloominga, pa smo z doseženimi poslovnimi rezultati lahko zelo zadovoljni, saj smo leto 2005 zaključili s 4.228 mio SIT čistega dobička. Iz tekočega poslovanja smo ga ustvarili 2.560 mio SIT, 1.668 mio SIT pa predstavljajo terjatve za odložen davek, ki smo jih poknjžili v skladu z določbami Zakona o davku iz dohodkov pravnih oseb.

V letu 2005 smo prodali 267.196 ton izdelkov in zanje iztržili 68.661 mio SIT. Količinsko je bila prodaja leta 2004 presežena za 2.172 ton, vrednostno pa za 8.744 mio SIT. Za več kot 4 % se je znižal delež stroškov materiala v realizaciji. Zaradi nižjih porab energetskih medijev pa je delež energije kljub precejšnjim podražitvam ostal na nivoju leta 2004.

Stroški dela so v lanskem letu znašali 6.378 mio SIT in so bili za 608 mio SIT višji kot v letu 2004. Povprečna bruto

plača na zaposlenega je lani znašala 274.116 SIT in je bila za 26.168 SIT višja kot leto poprej. Zaposlenim smo nudili tudi dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje pri Pokojninski družbi A v višini 3 % bruto plače.

V letu 2005 smo za izobraževanje zaposlenih porabili 113 mio SIT. 28 mio SIT smo pridobili od Evropskega socialnega sklada za sofinanciranje usposabljanja in izobraževanja zaposlenih v Republiki Sloveniji. Štendirali smo 114 dijakov in študentov na srednjih šolah in fakultetah.

Intenzivna je bila tudi investicijska dejavnost. Aktivnosti so potekale na več kot tridesetih projektih. Za investicije smo porabili 3.108 mio SIT, od tega 2.213 mio SIT lastnih sredstev, za razliko pa smo zagotovili dolgoročna posojila.

Z dobičkom sta poslovali tudi hčerinski družbi Acroni Deutschland in Acroni Italia. Prodaja tema dvema družbama je vrednostno predstavljala 17,2 %-ni delež celotne prodaje Acronija.

Za nami je že prvi kvartal leta 2006. Rezultati poslovanja so spodbudni, čeprav so pogoji poslovanja slabši kot v lanskem letu. Le s prizadevanjem vseh zaposlenih nam bo uspelo doseči cilje iz gospodarskega načrta.

ELEKTRIČNA IN ELEKTRONSKA OPREMA

Andreja Purkat, predstavnica vodstva za okolje in varnost ter zdravje pri delu

Na področju odpadkov se vedno bolj izpostavlja odgovornost proizvajalcev za ravnanje s proizvodi, ko jim poteče življenjska doba, oziroma za ravnanje z izrabljenimi oziroma odsluženimi izdelki. Tipična primera sta ravnanje z odpadno embalažo in ravnanje z odpadno električno in elektronsko opremo.

Za električno in elektronsko opremo se šteje vse predmete, ki imajo baterijo ali vtičnico – od opekača kruha do velikih zamrzovalnih skrinj. Pravilnik o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo opredeljuje električno in elektronsko opremo kot tiste naprave, ki za delovanje potrebujejo električni tok ali elektromagnetno polje, vključno z opremo za proizvodnjo, prenos in merjenje toka in polj.

Električna in elektronska oprema se razvršča v naslednje razrede:

1. Velika gospodinjska oprema	VGA
2. Mala gospodinjska oprema	MGA
3. Oprema za IT in telekomunikacije	IT
4. Oprema za zabavno elektroniko	ZABAV
5. Oprema za razsvetljavo	RAZSV
6. Električna in elektronska orodja	ORODJA
7. Igrače, oprema za prosti čas in šport	IGRAČE
8. Medicinska oprema	MEDIC
9. Instrumenti za spremljanje in nadzor	INST
10. Avtomati	AVT

Na koncu svoje uporabnosti električna in elektronska oprema postane odpadna električna in elektronska oprema. Zakonodaja določa, da mora biti vsa oprema odstranjena po postopku, ki ni škodljiv za okolje. Tako izrabljeni predmeti ne bodo zapolnjevali odlagališč, temveč se bodo reciklirali. Sestavni deli električnih in elektronskih aparatov se bodo z ustrezno tehnološko predelavo znova lahko izkoristili kot osnovni material. Na primer, plastično ohišje mobilnega telefona se zdrobi, toplotno obdela ter ekstrudira. Tako pridobljena plastika se lahko ponovno uporabi za manj zahtevne izdelke, kot so cevi, zabojniki, vžigalniki, ipd. Najbolj vračljiva je po sedanjí praksi oprema v razredih 1., 3. in 4.

Sistem bo temeljil na mreži prevzemnih

centrov, kamor bodo lahko uporabniki brezplačno oddali odpadne električne in elektronske izdelke. Tako bomo lahko kot potrošnik trgovcu ob nakupu nove vrnili staro odpadno električno in elektronsko opremo. Če nam dostavijo nov izdelek, ki zamenjuje starega, mora trgovec prevzeti starega, takoj ko je pripravljen za zbiranje, to pomeni, izključen iz vira napajanja elektrike ali vode in primerno očiščen.

Izrabljene izdelke se nato razgradi na sestavne dele. Del postopka poteka ročno, del pa strojno, predvsem z uporabo magnetov. Tako pridobljene komponente se nato predela. Nekatere se lahko reciklira, torej predela v osnovno surovino, zato iz odpadnih materialov nastanejo novi predmeti. Nekateri materiali pa se energetsko predelajo, kar pomeni, da se ob njihovem sežigu sprošča toplota, ki se uporabi za gretje vode ali prostorov.

Nekateri električni in elektronski izdelki imajo komponente, ki so nevarne za okolje, na primer težke kovine ali pline, ki škodujejo ozonskemu plašču. Pri predelavi odpadne opreme se tako komponente ločeno ujamejo in neškodljivo uničijo.

Konec 2004 so bili sprejeti trije predpisi, ključen med njimi je Pravilnik o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Uradni list RS št. 118/04 in 56/05). V začetku februarja 2006 pa je bil sprejet še Operativni program ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo (sklep Vlade RS z dne 2. 2. 2006). Operativni program navaja zavezanca in podaja njihove obveznosti zlasti v povezavi s količinami odpadne električne in elektronske opreme, ki jo morajo prevzeti in zanjo zagotoviti nadaljnjo predelavo.

Zavezanci lahko svoje obveznosti izpolnjujejo v okviru skupnih ali individualnih shem. V prihodnje bodo morali kriti tudi stroške ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo – preko skupne sheme, v katero se bodo vključili, oziroma v okviru katere bodo izpolnjevali predpisane obveznosti, ali individualno, če bodo vzpostavili lastni sistem in zanj pridobili ustrezno dovoljenje.

Tako bomo morali v letu 2007 v Sloveniji, v skladu s sprejetimi predpisi na tem področju, zbrati štiri kilograme odpadne električne in elektronske opreme na prebivalca.

PRAVICE IN DOLŽNOSTI DELAVCEV

Adis Medič, strokovni delavec za varnost in zdravje pri delu

Večina zakonskih določil je sicer namenjena delodajalcem, vendar so nekatere pravice in obveznosti delavcev. Razdeljene so v tri skupine:

a) Pravice in hkrati dolžnosti:

- seznaniti se z varnostnimi ukrepi in ukrepi zdravstvenega varstva,
- usposobiti se in izvajati te ukrepe,
- dajati strokovnemu delavcu in pooblaščenemu zdravniku predloge, pripombe, obvestila.

b) Pravice delavcev:

- odkloniti delo, če ni bil obveščen o vseh nevarnostih, v praksi pa jih zaznava;
 - odkloniti delo, če ni bil zdravstveno pregledan (pa bi moral biti, rok je že potekel);
 - odkloniti delo, če mu grozi neposredna nevarnost za življenje in zdravje, ker niso bili izvedeni vsi predpisani varnostni ukrepi, in zahtevati, da se nevarnost odpravi;
 - če dela več kot poln delovni čas oziroma ponoči ter bi mu po mnenju pooblaščenega zdravnika nadaljnje delo poslabšalo zdravstveno stanje;
 - v takem primeru lahko zahteva posredovanje inšpekcije dela ter o tem obvesti delavske predstavnike;
 - ob neposredni in neizogibni nevarnosti ukrepa v skladu s svojim znanjem in možnostmi ter zapusti delovno mesto, delovni proces oziroma delovno okolje.
- V naštetih primerih delavčeva pravica traja, dokler niso odpravljeni razlogi, ki so privedli do nastopa te pravice, od delodajalca pa se zahteva, da ustrezno ukrepa.

c) Dolžnosti delavca

Če je ena glavnih dolžnosti delodajalca, da postavi in "poganja" učinkovit sistem za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ves čas trajanja dela, je glavna dolžnost delavcev, da:

- upoštevajo predpisane varnostne ukrepe,
- uporabljajo predpisana sredstva in opremo za osebno varnost,
- se odzivajo na zdravstvene preglede,
- obveščajo delodajalca, pisno ali ustno prek predstavnikov, o vsaki pomanjkljivosti, škodljivosti ali o drugem pojavu, pomembnem za varnost in zdravje pri delu,

- sodelujejo z delodajalcem in delavci, zadolženimi za varnost in zdravje pri delu, da bi vzpostavili varnost, in izvedejo ukrepe, ki jih je zahtevala inšpekcija.

Neposredne nevarnosti za poškodbe pri delu ...

Delavec je dolžan, ko ugotovi, da se nepravilno izvajajo določena dela (spodnje slike), in ko opazi, da varnostna naprava ne deluje, oz. je ta celo odstranjena, uničena, obvestiti nadrejenega oz. strokovnega delavca VZD.

KAZENSKÉ ODLOČBE

Kazenske odločbe so v zakonu zelo obsežne. Zakon zgornje meje kaznovanja ne predpisuje, torej je presoja o kazni prepuščena sodniku za prekrške, ta pa je pri presoji omejen s splošno omejitvijo višine denarne kazni za takšne prekrške, ki je v tem trenutku 10.000.000 sit.

- a) Za večino kršitev se kaznuje delodajalca z najmanj 300.000 sit.
- b) Za isto kršitev se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca s kaznijo najmanj 50.000 sit.
- c) S kaznijo najmanj 30.000 sit se kaznuje delavca, ki takoj ne obvesti delodajalca o vsaki okoliščini, ki lahko ogrozi njegovo zdravje in varnost ali zdravje in varnost drugih delavcev.
- d) S kaznijo 20.000 sit se kaznuje delavca, ki ne upošteva predpisanih varnostnih ukrepov ali ne uporablja predpisanih sredstev in opreme za osebno varnost pri delu ali se ne odzove na zdravstvene preglede.

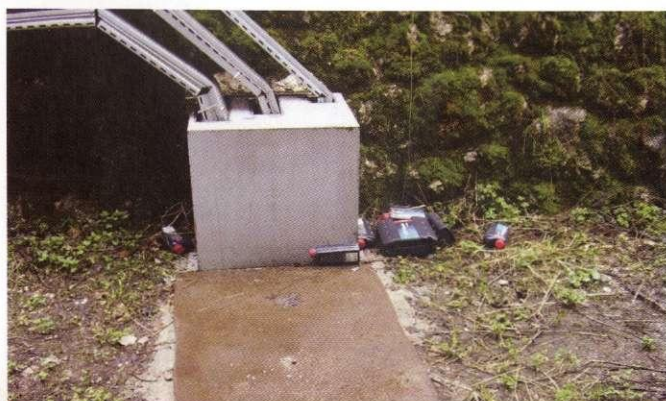

BODICE IZ TOVARNE

mag. Barbara Habe Sintič

Ko sneg skopni in narava ozeleni, "bodice" pokažejo svoje moči. V Novicah nam stalna rubrika Ekologija, varnost in zdravje pri delu nudi možnost ekološkega osveščanja, zato upajmo, da nas takšno "trnje" v bodoče ne bo več zbadlo!

PROIZVODNJA V MARCU 2006

Branko Banko, tehnični direktor

V marcu smo presegli praktično vse načrtovane cilje v proizvodnji in se približali rekordnim rezultatom. Vroča valjarna je dosegla rekordnih 33.638 ton izvaljanih polproizvodov, v Profitnem centru Predelava debele pločevine pa je dosežena rekordna proizvodnja 4.206 ton nerjavne debele pločevine.

V marcu smo izdelali skupno 28.142 ton končnih izdelkov, od tega 5.880 ton izdelanih iz nerjavnega jekla. Našim kupcem smo odpremili 28.085 ton kvalitetnih izdelkov.

PROFITNI CENTER VROČA PREDELAVA

V mesecu marcu, ki je tradicionalno uspešen mesec, smo odlili 31.196 ton slabov, od tega kar 7.619 ton nerjavnih vrst jekel. Pri tem ne smemo pozabiti, da jeklarna zaradi visoke tarife električne energije ni delovala kar 129 ur. Rezultat pa bi lahko bil še bistveno boljši, saj je ob koncu meseca prišlo do okvare na napravi za kontinuirano vlivanje, pri čemer smo zaustavili proizvodnjo za 12 ur. Dodatno motnjo pa so predstavljala pripravljala dela za projekt nadgradnje odpraševalne naprave.

Še boljši rezultat smo dosegli v valjarni, saj je bilo zvaljanih 12.306 t plošč in 21.332 ton kolobarjev, skupno kar 33.638 ton toplo valjanih polproizvodov. S tem smo precej presegli dosedanja rekordni rezultat valjarne iz marca 2005, ko smo zvaljali 32.921 ton polizdelkov. Na obeh lokacijah smo bistveno presegli načrt proizvodnje.

Zelo se je izboljšal izplen v jeklarni, ki znaša 84,56 odstotkov, izplen v valjarni pa znaša 97,1 odstotkov, kar je 0,4 odstotne točke nad načrtom.

Specifične porabe na obeh lokacijah so v okviru gospodarskega načrta. Investicija v gorilce na ogrevnih mestih za vmesne ponovce pa že daje rezultate, saj je specifična poraba plina v jeklarni kljub ogrevalni sezoni le 10,5 m³/tono. Kljub vrsti spodbudnih in rekordnih rezultatov pa beležimo najvišjo specifično porabo električne energije na elektroobločni peči v zadnjih sedmih letih. Nepojasnjeni slabi rezultati terjajo uvedbo kriznega stanja na področju obvladovanja porabe električne energije, podobno kot pri izplenu v jeklarni, kjer trdo delo v zadnjih treh mesecih že daje spodbudne rezultate.

PROFITNI CENTER HLADNA PREDELAVA

Pri proizvodnji HVT je bil operativni načrt presežen za 147 ton in skupna proizvodnja je znašala 11.547 ton. Zanimiv je podatek, da niti pri eni od posameznih kvalitetnih grup proizvodnja ni bila nižja od načrtovane. To kaže na

ustrezno kvaliteto in preskrbo s potrebnim vložkom, kakor tudi na dobro delo v vseh proizvodnih sektorjih. Prav tako je presežen načrt proizvodnje TVT (za 35 ton), izdelali smo 5.735 ton ter dodatnih 485 ton namenjenih za PVT. Tudi na tem področju smo dokaj dobro sledili načrtovanim količinam, z ozirom na posamezne kvalitetne grupe. Doseženi izplen TVT znaša 93,3 odstotkov, kar je 4,5 odstotke bolje, kot je določeno z letnim načrtom. Skupni izplen HVT znaša 88,9 odstotkov in je prav tako 1,2 odstotka nad načrtovano vrednostjo. Največ sta k temu rezultatu prinesla dobra kvaliteta Diname in Elmaga, čeprav tudi pri ostalih kvalitetnih grupah izpleni ne odstopajo od načrtovanih vrednosti.

Izredno dobro je v tem mesecu obratovala lužilna linija SCAP, saj je bilo zabeleženih le 41 ur zastojev in izdelano je bilo 13.934 ton trakov, kar v obeh primerih predstavlja najboljši rezultat v zadnjih nekaj letih. Nekoliko več problemov smo imeli na lužilni liniji SSAP, kjer še vedno ni v celoti rešen problem umazane površine luženih HVT. Tako je bila celotna kampanja lužena pri bistveno nižji hitrosti, ki je še zagotavljala ustrezno kvaliteto končnih izdelkov. Ker je vzrok za ta problem v emulzijskem olju, se problematika rešuje z dobaviteljem olja. Iz področja varstva in zdravja pri delu v tem mesecu beležimo 5 poškodb, so bile pa vse lažjega značaja.

Na področju ekologije v okviru projekta "Spiralne vode" poteka sodelovanje z Inštitutom Jožef Stefan z namenom optimiranja nevtralizacijske naprave. Na Ministrstvo za okolje in prostor je bila poslana posebna bilanca organskih hlapov spojin za posamezne naprave. V celoti je delo potekalo zelo dobro.

PROFITNI CENTER PREDELAVA DEBELE PLOČEVINE

V mesecu marcu smo dosegli najvišjo skupno proizvodnjo gotove debele pločevine, in sicer 10.309 ton. Operativni načrt smo presegli za 609 ton izdelkov oz. 6 odstotkov. Še bolj razveseljiva je prav tako rekordna proizvodnja 4.206 ton nerjavne debele pločevine, ki predstavlja najdonosnejši proizvodni program družbe Acroni.

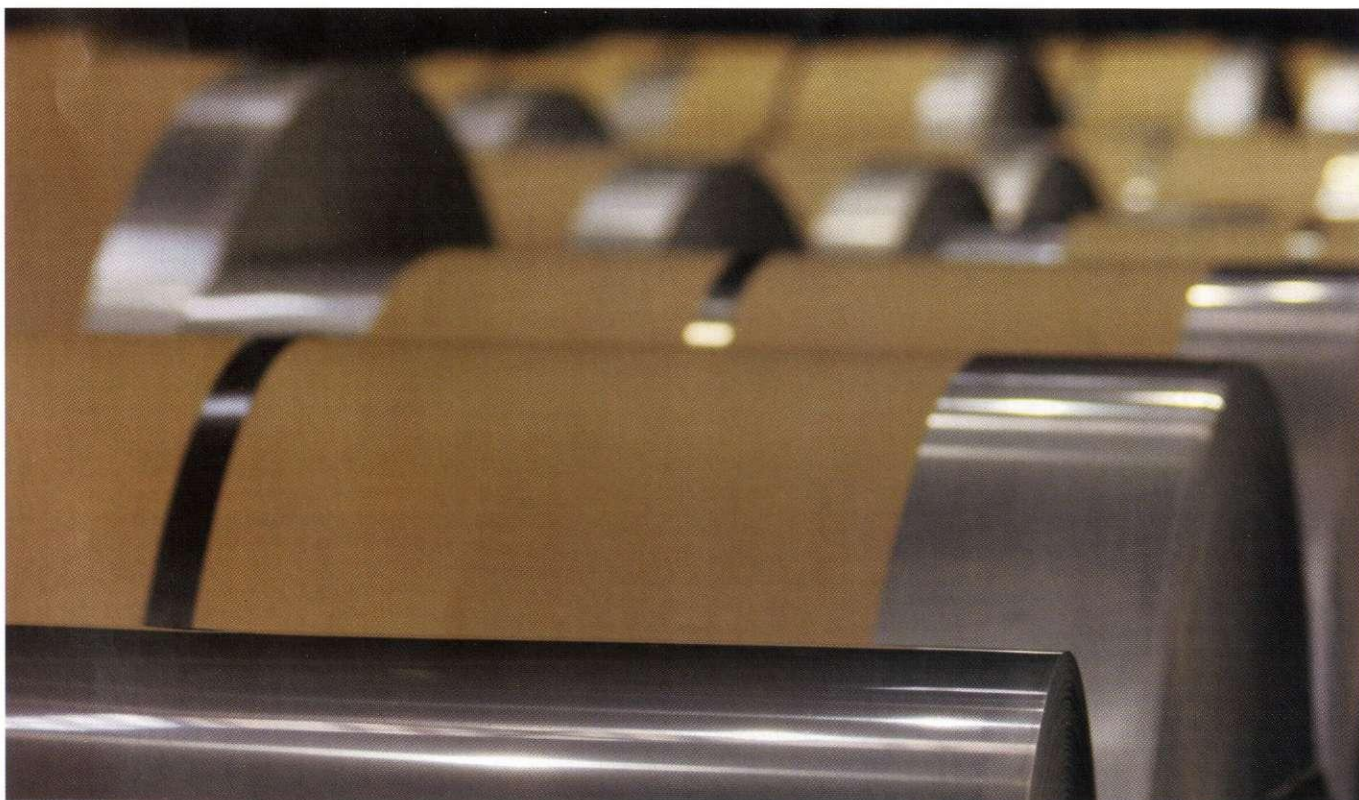
Ker proizvodnja na novi Wellman liniji za toplotno obdelavo še vedno kasni, je bilo potrebno vložiti maksimalne napore za doseganje rekordnih količin, ki so bile po gospodarskem načrtu za to obdobje sicer že načrtovane. Tako nam je med drugim v marcu uspelo na obstoječih agregatih za toplotno obdelavo obdelati kar 6.167 ton pločevine, kar je prav tako rekordna količina.

Večjih zastojev si za dosego tako visoke

proizvodnje enostavno nismo smeli privoščiti. Za urgentno odpravo okvar, tako na Drever in Ebner peči kot v Lužilnici in ravnalnih strojih, zaslužijo veliko pohvalo naši vzdrževalci. Obe glavni peči sta tako v marcu obratovali z 90-odstotnim čistim časom obratovanja glede na koledarski čas. Prav tako je izjemen tudi rezultat povprečnega obratovanja vseh agregatov v PC PDP, ki je v primerjavi z lanskim marcem višji kar za 16,3 odstotkov.

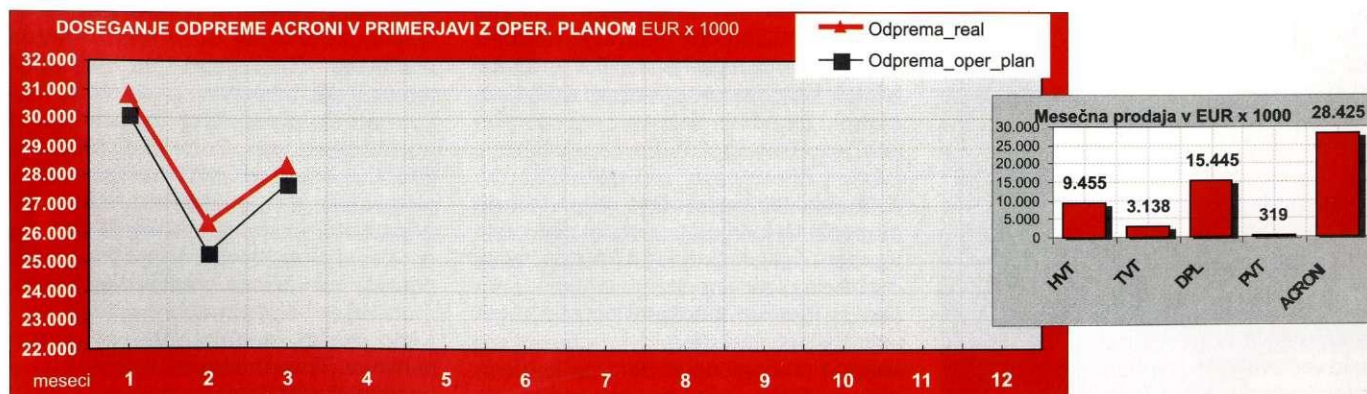
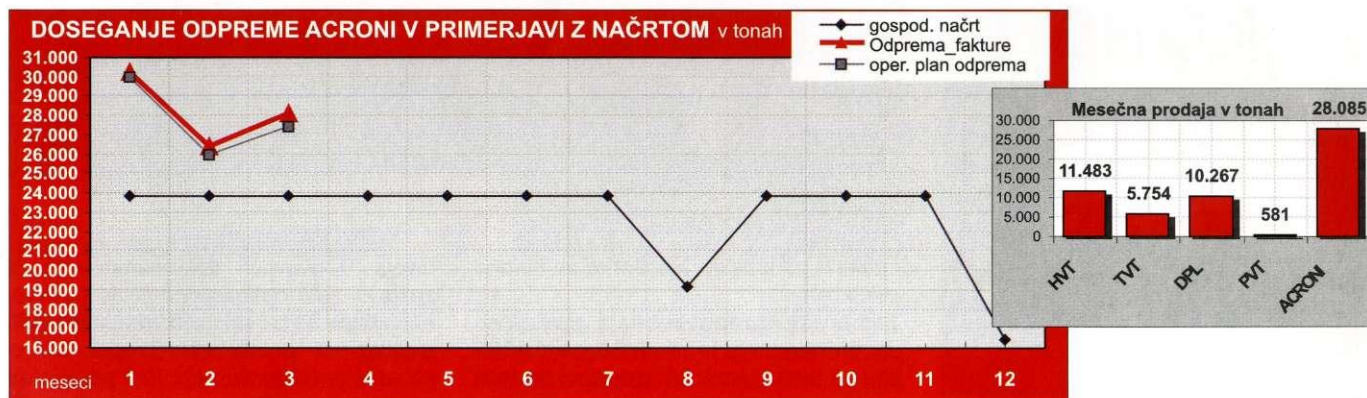
Tudi izboljšanje kvalitete vložka, predvsem na nerjavnem programu, je pripomoglo k odličnim rezultatom. Neustreznega vložka na naročila je bilo sicer še vedno visokih 13 odstotkov, vendar se trend izboljševanja kvalitete nadaljuje.

Dosežen skupni izplen PC PDP v marcu je za 87,88 odstotkov višji od planiranega 0,22 odstotka. Na nerjavnem programu smo načrtovani izplen presegli za 0,68 odstotka, na programu poboljšane in legirane pločevine za 0,05 odstotka, na programu navadne konstrukcijske pločevine pa je bil dosežen izplen nižji od načrtovanega za 0,1 odstotka. **Sektor PVT** je izdelal v marcu 527 ton končnih izdelkov oziroma le 88 odstotkov operativnega načrta. Še vedno beležimo previsok delež bolovanja delavcev ter nizko produktivnost v proizvodnji, zaradi vedno bolj zahtevnih naročil.

POSLOVANJE V MESECU MARCU 2006

	NERJAVNA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOGLJ. in			KON.LEGIR. in			SKUPAJ		
	JEKLA			DINAMO, ELM_SI			ELMAG			NAVAD. KON. JEK.			JEKLA za POBOLJ.					
	realiz	plan		realiz	plan		realiz	plan		realiz	plan		realiz	plan		realiz	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA, PROGA																		
JEKLARNA	7.619	7.440	102	7.744	9.500	82	1.682	2.300	73	10.338	9.130	113	3.813	3.130	122	31.197	31.500	99
VALJARNA	7.844	7.440	105	9.025	9.500	95	2.129	2.400	89	11.158	10.040	111	3.482	3.120	112	33.638	32.500	104
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.323	1.300	102	7.620	7.500	102	2.002	2.000	100	7			620	600	103	11.571	11.400	102
TVT	351	400	88	75	100	75				4.455	4.400	101	854	800	107	5.735	5.700	101
DPL	4.205	4.100	103							4.863	4.700	103	1.240	900	138	10.308	9.700	106
PVT	1									527	600	88				528	600	88
ACRONI	5.880	5.800	101	7.695	7.600	101	2.002	2.000	100	9.851	9.700	102	2.714	2.300	118	28.142	27.400	103
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.356	1.300	104	7.197	7.500	96	2.315	2.000	116	17			598	600	100	11.483	11.400	101
TVT	423	400	106	100	100	100				4.561	4.400	104	670	800	84	5.754	5.700	101
DPL	4.410	4.100	108							4.744	4.700	101	1.113	900	124	10.267	9.700	106
PVT										581	600	97				581	600	97
ACRONI	6.189	5.800	107	7.297	7.600	96	2.315	2.000	116	9.903	9.700	102	2.381	2.300	104	28.085	27.400	103
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	2.736	2.524	108	4.987	5.310	94	1.245	1.090	114	11			476	496	96	9.455	9.420	100
TVT	880	817	108	51	51	100				1.782	1.726	103	425	518	82	3.138	3.112	101
DPL	11.882	11.466	104							2.594	2.563	101	1.055	841	125	15.445	14.870	104
PVT										319	332	96				319	332	96
ACRONI	15.498	14.807	105	5.038	5.361	94	1.245	1.090	114	4.387	4.289	102	1.956	1.855	105	28.425	27.735	102

POSLOVANJE V PRVEM KVARTALU LETOŠNJEGA LETA

Polonca Marjanovič, direktorica financ in ekonomike

V prvem kvartalu letošnjega leta smo v količinskem smislu dosegli rekordne rezultate, saj smo proizvedli 80.056 ton gotovih izdelkov, kar je več kot v enakem obdobju lani, prodaja pa je znašala 84.724 ton in je presegla prodajo prvega kvartala lani za 36 %.

Prihodki od prodaje so v prvem kvartalu letošnjega leta znašali 20.615 mio SIT in so bili za 14 % višji od prihodkov v lanskem prvem kvartalu. Ustvarjeni dobiček je znašal 601 mio SIT.

Kljub rekordnim količinskim rezultatom pa v tem obdobju nismo ustvarili rekordnega dobička, saj je bilo razmerje med prodajnimi in nabavnimi cenami manj ugodno kot v prvem kvartalu lani. Občutno dražji so energetski mediji. Povprečna cena zemeljskega plina je v prvem kvartalu lani znašala 40,34 SIT/m³, letos pa znaša 58,17 SIT/m³, torej je za 44 % višja. Letos je dražja tudi električna energija, in sicer za 22 %.

Precejšen porast v primerjavi z enakim obdobjem lani je opazen tudi pri stroških storitev. Najbolj odstopajo proizvodne storitve, ki so višje za 83 mio SIT (višja proizvodnja jeklarne ter nov izvajalec za gospodarjenje z žlindro). Za 69 mio SIT oziroma 51 % pa so porasli tudi stroški izvoza, saj je bila količina izvoženih izdelkov v letošnjih prvih treh mesecih višja za 10.052 ton oziroma 30 % v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Stroški dela so v prvem kvartalu letošnjega leta v primerjavi z lanskim višji za 178 mio SIT. Vzrok za dvig je uskladitev plač s panožno in podjetniško kolektivno pogodbo, povečanjem števila zaposlenih (prezaposlitev dela invalidov iz SUZ v Acroni), izplačana pa je bila tudi nagrada zaposlenim za dobro delo v prvem kvartalu v povprečni višini 38.000 SIT bruto na zaposlenega.

Ugodni so kazalci na področju zadolženosti za obratna sredstva, saj se

je zadolženost Acronija (zaradi znižanja zaloga medfazne proizvodnje in gotovih izdelkov) znižala. Zadolženost za obratna sredstva je 31. 03. 2006 v primerjavi s 01. 01. 2006 nižja za 543 mio SIT.

Zadolženost za osnovna sredstva pa se je v prvem kvartalu letos povečala, saj smo črpali kredite za plačila investicij v teku skupaj v višini 829 mio SIT, odplačali pa smo 449 mio SIT glavnice dolgoročnih kreditov.

Na investicijskem področju je bilo največ aktivnosti vloženih v zaključek 1. faze investicije v novo peč za toplotno obdelavo debele pločevine v PC PDP in v priprave na remont v jeklarni, kjer bomo v aprilu vgradili novo odpraševalno napravo.

REKORDNA PROIZVODNJA VROČE VALJARNE

Branko Strmole, vodja sektorja vroča valjarne

Proizvodnja vroče valjarne je bila v mesecu marcu 2006 rekordna v zgodovini valjarne.

Zvaljano je bilo 34.229 ton polproizvodov in prevallano še 968 ton slabov, kar je skupaj 35.215 ton proizvodnje. Pri tem je bil mesečni plan valjarne presežen za 1.729 ton ali za 5,3 %. Do tega meseca je bil najboljši mesečni rezultat valjarne marca leta 2005, ko je bilo zvaljano 32.921 ton polizdelkov in prevallano 507 ton slabov oziroma skupno predelano 33.428 ton jekla. S tem je bil letošnji marec za 1.787 ton boljši od lanskega.

Preseganje planiranih ciljev meseca marca je bilo najizrazitejše pri debeli pločevini, in to za celih 11 %. Za 10 % je bilo več zvaljanih kolobarjev za prodajo in proizvodnjo profilov. Manjši zaostanek je

nastal le pri izdelavi kolobarjev za hladno predelavo.

Tudi prvi pokazatelji kvalitete izdelkov so ugodni. Na progi je bilo izločeno 0,36 % ali 123 ton neustreznih izdelkov, od tega le 11 ton debele pločevine.

Nenačrtovanih ustavitve valjarne je bilo 53 ur ali 7 %. Zaradi vzdrževalnih zastojev je valjarne mirovala 40 ur ali 5,3 %, zaradi tehnoloških zastojev 7 ur ali 0,9 % in zaradi izpadov dobave energetskih medijev 6 ur ali 0,8 % razpoložljivega časa.

Tudi rezultat proizvodnje v prvih treh mesecih letošnjega leta je bil zelo ugoden. Zvaljano je bilo 94.780 ton trakov in debele pločevine, kar je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem kar 15.332 ton več.

Izredno pomembno pri tem pa je, da je bila kvaliteta izdelkov na ustreznem

nivoju. V planskih dokumentih smo si zastavili zelo optimistične ciljne izpolne. Kljub temu so bili pri vseh vrstah valjanih izdelkov ti preseženi. Skupni izplen valjarne je bil dosežen s 96,8 odstotnimi točkami in s tem presežen za 0,1 odstotno točko. Kljub temu v valjarni še nismo zadovoljni s kvaliteto debele pločevine. Prepogosto se pojavljajo dimenzijska odstopanja, opazna je tudi valovitost pločevine in prisotnost površinskih napak. Pri valjanju trakov na Stecklu smo se srečevali z izpadi pogonov in posledično z višjim odpadkom na progi. Veliko je bilo že narejenega pri vzpostavljanju pogojev za zanesljivo in tekoče obratovanje naprav, marsikaj pa bo še potrebno postoriti.

Kupci naših izdelkov so vedno bolj zahtevni. Temu bomo lahko sledili le s posodabljanjem naprav in tehnologije. V

ta namen se že dalj časa pripravlja vizija razvoja vroče valjarne za naslednje kratkoročno in dolgoročno obdobje. V obdelavi so projekti za posodobitev potisne peči za ogrevanje slabov pred valjanjem. Prve pogodbe z izvajalci del bodo predvidoma podpisane v prvi polovici meseca maja, izvedbena dela pa se pričnejo ob koncu leta. Iščemo najboljše rešitve prenove valjavskega postrojenja, pri čemer niso izključene nabave novih sodobnejših ogradij s pripadajočo opremo.

V mesecu marcu so intenzivno potekale priprave na letni remont valjarne. Naročeni so bili še zadnji rezervni deli in oblikovani spiski in programi potrebnih opravil. Obseg del bo širok in zahteven, vse pa bo potrebno opraviti v času od 18. aprila do 2. maja 2006.

Vsem zaposlenim valjarne čestitam za izredno uspešen mesec marec v prepričanju, da bomo v naslednjih mesecih skupaj sposobni doseči ravno take ali še boljše rezultate.

30. REDNA SEJA SKUPŠČINE

Petra Filipič Špiler, direktorica službe za splošno kadrovske zadeve

V ponedeljek 10. aprila je bila na sedežu družbe na Jesenicah 30. redna seja skupščine družbe. Skupščine so se udeležili vsi člani skupščine, predsednik g. Tibor Šimonka, g. Boris Pesjak in g. Janez Trček ter tudi strokovni sodelavki holdinga, pomočnici uprave ga. Beba Leskošek in ga. Dušanka Šegatin ter predstavnica za stike z javnostmi ga. Anja Potočnik. S strani posloводства so bili prisotni glavni direktor prof. dr. Vasilij Prešern, namestnik glavnega direktorja g. Ljubo Osovnikar in tehnični direktor g. Branko Banko, Polonca Marjanovič, direktorica financ in ekonomike, in Petra Filipič Špiler, direktorica službe za splošno kadrovske zadeve. Posloводство je skupščini predstavilo Poročilo o poslovanju za leto 2005 in oceno

poslovanja za prve tri mesece v letu 2006. Člani skupščine so nad lanskoletnim izjemnim poslovnim rezultatom izrazili zadovoljstvo, hkrati pa so bili zadovoljni tudi nad prikazanimi rezultati v prvem tromesečju, saj se pozitivni trendi poslovanja kažejo tudi v letu 2006. Skupščini družbe je bilo predstavljenih 5 investicij, od katerih bodo kar 4 predstavljene tudi nadzornemu svetu. Skupščina družbe je soglasno potrdila izvedbo projektov preselitve skladišča jeklenega odpadka, čistilne naprave za škajne jame Blooming in Steckel, modernizacijo potisne peči z izvlečno napravo, OXY-FUEL gorilce in nabavo plazemskega rezalnika NC5. Vse predlagane investicije, z izjemo plazemskega rezalnika, bodo zaradi

njihove ocenjene vrednosti, ki presega 1 mio EUR, predstavljene v potrditev tudi nadzornemu svetu SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d.. Izmed pomembnejših sklepov, sprejetih na skupščini, pa je prav gotovo imenovanje nove članice posloводства za komercialno področje. To funkcijo bo s 1. 6. 2006 nastopila ga. Dušica Radjenović in pomembno kadrovske okrepila naše posloводство.

PROJEKTI, OBRAVNAVANI NA SKUPŠČINI PODJETJA ACRONI - 1. del

Blaž Jasnič, projektni manager

10. 4. 2006 je bila na sedežu družbe Acroni, d. o. o., sklicana Skupščina podjetja, ki je imela na dnevnem redu tudi obravnavo predlaganih novih investicij, ki smo jih v družbi pripravili. Poudarimo, da smo pri pripravi projektov sledili sprejetemu Gospodarskemu načrtu za leto 2006 in Strategiji razvoja za obdobje 2006-2011.

Za obravnavo smo predlagali pet novih investicij v skupni vrednosti **13,7 mio EUR** oz. **3.288.000.000 SIT**, izmed katerih je bila le ena investicija vrednostno v rangu takojšnje izvedbe po potrditvi Skupščine, to je vrednost 1 mio EUR. Ostale štiri investicije pa ta prag presegajo in je potrebna njihova obravnavna in potrditev na Nadzornem svetu.

Predlagane so bile naslednje investicije:

- Čistilna naprava za škajni jami
- Blooming in Steckel
- Plazemski rezalnik NC 5
- Modernizacija potisne peči z izvlečno napravo
- OXY-FUEL gorilci
- Povečanje kapacitet skladišča jeklenega odpadka

Zaradi obsežnosti bomo obravnavane projekte predstavili v dveh zaporednih številkah Novic.

V spodnjih stavkih bomo poskušali na kratko predstaviti prve tri investicije.

Čistilna naprava za škajni jami Blooming in Steckel

Projekt "Čistilna naprava za škajni jami Blooming in Steckel" predstavlja 2. fazo projekta Rekonstrukcija škajnih jam. Prva faza projekta je bila uspešno zaključena v juniju 2003. Vrednost predlagane investicije je 5 mio EUR.

Nujnost izvedbe utemeljujemo z dejstvom, da investicija po našem internem rangiranju po kriteriju za okolje najbolj obremenilnih dejavnikov zaseda drugo mesto, takoj za Celovito ureditvijo odpravevanja v Jeklarni, saj je obremenitev Save Dolinke z izpustom močno obremenjena. Za orientacijo naj navedemo dejstvo, da se giblje **sedanja poraba vode** zgolj za potrebe, kot so opisane v investiciji, **enormnih 3,5 mio**

m³/leto, po investiciji pa bo znašala poraba sprejemljivih 314.000 m³/leto.

Dodatni kriteriji, ki so zakonske narave, oz. obveze za izvedbo investicije so:

- Program prilagajanja zahtevam za pridobitev okoljevarstvenega (IPPC) dovoljenja – sanacijski program, kar smo se zavedali že pri pripravi Strategije razvoja za obdobje 2006-2011. Z investicijo sočasno rešujemo tudi problem obdelave muljev, ki je bil pri pripravi sanacijskega programa predviden kot samostojen projekt;
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih voda iz naprav za proizvodnjo železa in jekla – dejavnost 5 (Ur. list št. RS 90/00) – za neposredni (direktni) sistem hlajenja in čiščenja;
- BREF dokumenta – Predelava železa in Industrijski hladilni sistemi;
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz naprav za hlajenje (Ur. list RS 28/00) – za posredni (indirektni) sistem hlajenja.

Čistilna naprava za hlajenje in čiščenje hladilnih voda iz obrata Vroče valjarne bo nameščena na južni strani objekta Vroče valjarne.

Čiščenje odpadne tehnološke vode se bo izvajalo v dveh ločenih sistemih:

- **Neposredni sistem čiščenja in hlajenja** – v neposredni sistem čiščenja in hlajenja bodo zajeti porabniki, kjer pride hladilna voda v površinski dotik z vročim valjancem – slabom ali trakom. Pri tem se hladilna voda onesnaži z železovimi oksidi, maščobo, olji in ostalimi elementi, kot so krom, nikelj, itd. Tako onesnaženo hladilno vodo je potrebno pred hlajenjem očistiti trdnih delcev, neraztopljenih snovi in olj, zato bo usmerjena na čistilno napravo, ki bo sestavljena iz: bistrilnika, tlačnih

peščenih filtrov, zgoščevalnika in dveh odprtih hladilnih stolpov.

- **Posredni sistem hlajenja** – v posredni sistem hlajenja bodo zajeti porabniki, pri katerih hladilna voda ne pride v neposreden stik z olji in škajo in zato ni potrebno njeno čiščenje, temveč samo hlajenje.
- Skupno z obema sistemoma bo zgrajena **naprava za obdelavo nastale gošče** tako, da bo možna reciklaža v elektropeči jeklarne in s tem povezanim reševanjem problema deponiranja.

Plazemski rezalnik NC 5

Delež razreza pločevine, predvsem na plazma rezalnikih, se nenačrtovano hitro povečuje. K temu najbolj prispevajo zahtevnejša naročila tako nerjavne kot legirane pločevine. Kapacitete za plazemski razrez (NC 2 in NC 3) so že v letu 2006 premajhne.

Nov rezalnik bo razrezoval debelejšo nerjavno ploščo z največjo debelino 100 mm in največjo dolžino 8 m. Razrez se bo izvajal v suhem stanju, s čimer bo izboljšana kvaliteta reza in odstranjen vpliv vlage, ki povzroča neustrezno površino pri ravnanju. Razrezovali bomo plošče, ki se toplotno obdelujejo na Ebner kalilni liniji. Navedena linija je v isti hali kot bodoči plazma rezalnik, s čimer se bo izboljšala proizvodna logistika. Glavni cilji, ki jih želimo z investicijo doseči, pa so:

- povečanje kapacitet plazemskega razreza za 35 %;
 - povečanje kvalitete reza (ožje toleranče) zaradi rezanja v suhem stanju;
 - izboljšanje kvalitete površine po ravnanju zaradi rezanja v suhem stanju;
 - izboljšanje proizvodne logistike;
 - ohranitev obstoječih odlagalnih površin medfaznega materiala.
- Vrednost investicije znaša 385.500 EUR.

Modernizacija potisne peči z izvlečno napravo

Obstoječa konstrukcija potisne peči z izstopno drčo je izredno problematična zaradi nastanka površinskih napak na spodnji površini slabov. Istočasno ob izpadu slaba iz peči le-ta z veliko hitrostjo

udari v transportne valjčnice, kar dodatno poškoduje tudi rob slaba. Vse te napake se kasneje razvaljajo v večje ali manjše luskinе in v končni fazi v luknje v hladno valjanih trakovih, zaradi katerih del izdelkov odpade v izmet. Dodatna slabost izstopne drče je obračanje slabov (rotacija) ob izpadu iz peči. Posledica so poškodbe na obzidavi izstopnega dela peči ter poškodbe izstopnih vrat, ki jih je zaradi tega potrebno tudi zamenjati. Druga posledica obračanja pa je ohladitev obrnjenih slabov, zaradi česar jih je potrebno vrniti nazaj v III. halo in ponovno prebrusiti ter preprogramirati za izdelek.

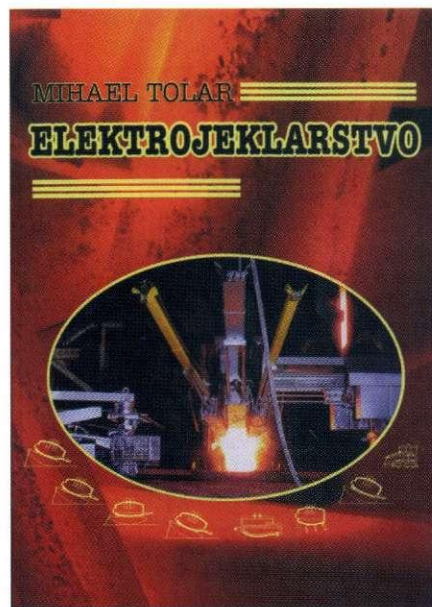
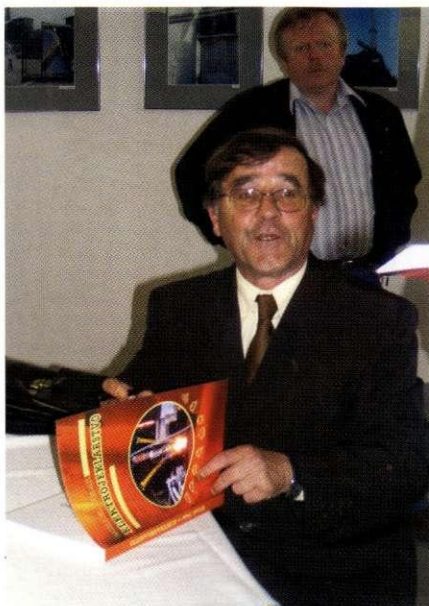
Glavni cilji, ki jih bomo z investicijo dosegli, so:

- Zmanjšanje problematike površinskih napak zaradi transporta skozi ogrevno peč na 25 % sedanje problematike.
- Povečanje produktivnosti peči pri ogrevanju nerjavnih jekel za 20 %.
- Znižanje specifične porabe plina pri ogrevanju nerjavnih slabov.
- V celoti odpraviti problematiko obračanja slabov ob izvleku iz potisne peči.
- Zmanjšanje izgube materiala zaradi nastanka ška je in s tem dvig izplena za vsa jekla za 0,1 % na letni ravni.
- Zmanjšanje stroškov vzdrževanja potisne peči in zaustavitev potrebne frekvence (zaustavitev) zaradi posegov na sami peči.

Vrednost predstavljene investicije je skoraj 4,4 mio SIT.

PREDSTAVITEV KNJIGE "ELEKTROJEKLARSTVO"

Slavko Kanalec, direktor PC VP

Konec marca smo v PC VP zaključili nekoliko nenavaden projekt, ki nima posebne zveze s proizvodnjo jekla. Uresničile so se nam sanje o lastnem učbeniku, iz katerega bodo znanje črpali novo prihajajoči sodelavci, dijaki in študentje, prav gotovo pa bo tudi vsak izmed nas našel v knjigi kaj novega in zanimivega.

Pred dvema letoma smo ob dejstvu, da bo v letih od 2006 do 2009 prišlo do zamenjave generacij, spoznali, da nimamo ustreznega pisnega gradiva za usposabljanje novo prihajajočih sodelavcev, obenem pa tudi inštruktorji niso imeli nobenega priročnika, ki bi jim bil v pomoč pri tem zahtevnem delu. Med strokovnim kadrom je bil mag. Mihael Tolar takoj pripravljen sprejeti ta izziv in pričela se je dolga in zanimiva pot od nedolžne ideje do obsežne knjige.

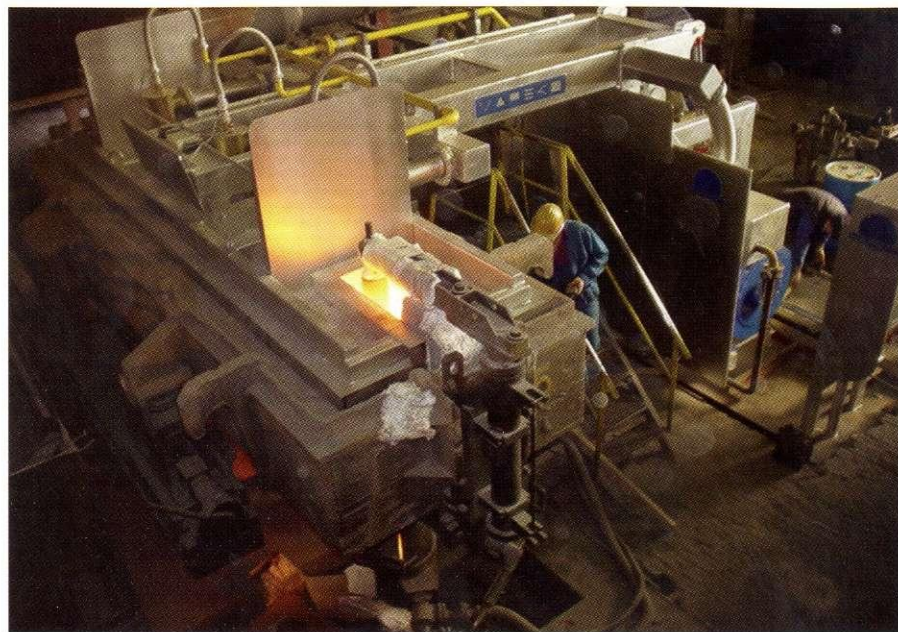
Na predstavitvi knjige smo slišali obilo pohval in zahval, zato bi vas le še povabil k branju in študiju iz tega bogatega pregleda tehnoloških faz, od jeklenega odpadka do slaba. Izposodite si svoj izvod knjige, ki vam je na voljo v strokovni knjižnici.

Podobno knjigo pripravlja za področje toplega valjanja mag. Aleš Lagoja in upam, da mu bo pero hitro teklo in se bomo kmalu lahko veselili izida.

REKONSTRUKCIJA OGREVNIH MEST NA KONTILIVU

Franč Nečimer, koordinator investicijskih projektov v PC VP

Vmesna ponovca je element kontiliva, ki poskrbi za pravilno temperaturo in količino jekla tik pred vlivanjem jekla v kokilo, kjer se le ta kristalizira in dobi obliko slaba.

Start vlivanja na kontilivu in kasneje vlivanje imensko poteka pri temperaturah jekla, ki so 15 do 25 stop. C nad liquidus linijo. Izkušnje so pokazale, da so tolerance livnih temperatur za različne vrste jekel veliko ostrejše, kar se predvsem pokaže pri uspešnem ali neuspešnem startu vlivanja na kontilivu.

Da bi dosegli pravilno temperaturo jekla tik pred vlivanjem, je seveda najpomembnejša predhodna temperatura jekla v livni ponovci in pa pravilno ogreta vmesna ponovca.

Tehnologija obstoječih ogrewnih mest, s katerimi smo ogrevali vmesne ponovce, je bila stara preko 20 let in ni zagotavljala kontrolirano ogreth vmesnih ponovc, poleg tega pa je vedno bolj prisotna pravočasnost ogrevanja zaradi znatno večje proizvodnje, kot je bila pred dvajsetimi leti, ko so bila ogrewna mesta zgrajena.

Vmesna ponovca mora biti med ogrevanjem pokrita, med vlivanjem pa ne. Pokrovi za ta namen so bili izdelani iz slabov, kar je bila slaba rešitev, saj so se zaradi visokih temperatur krčili, toplota je izhajala in izkoristek ogrevanja z

zemeljskim plinom bil je zelo slab. Zaradi istega vzroka in zaradi visokega tempa proizvodnje je redno prihajalo tudi do poškodb obrob vmesnih ponovc, katere je bilo potrebno obnavljati.

Vsekakor je bilo vzdrževanje pokrovov in obrob vmesnih ponovc povezano z visokimi stroški. Nepravilno ogreta vmesna ponovca pa je povzročala neuspele štarte vlivanja in prekinitve vlivanja, kar je vplivalo na manjšo proizvodnjo in zmanjševalo izplene.

Takse zaradi obremenjevanja okolja s CO₂ (toplogredni plini) se plačujejo glede na porabo zemeljskega plina. V izračunu ekonomike smo upoštevali podatke za leto 2004, v naslednjih letih se bo ta taksa potrojila, zato je bilo toliko bolj pomembno, da smo s projektom zmanjšali porabo zemeljskega plina in posredno plačilo takse.

Zaradi unifikacije opreme in uspešnih referenc doma in v svetu smo izbrali enake dobavitelje opreme kot pri projektu za sušenje in ogrevanje livnih ponovc, ki že obratujejo v oddelku ponovc.

Obstoječa ogrewna mesta za vmesne ponovce so zaradi zgoraj opisane problematike in uporabe novih ognjevzdržnih materialov ter zaradi hitrejšega dela Jeklarne postala neprimerna.

V okviru projekta smo izvedli naslednje: rekonstruirali dva ogrewna mesta na napravi za kontinuirano vlivanje jekla, namestili opremo za avtomatski režim ogrevanja, prigradili lahke izolirane pokrove, dimne pline pa priključili na obstoječo odpraševalno napravo.

V času izvedbe projekta smo dobavo opreme in montaže uskladili tako, da smo priklope opravili v času ustavitve enega od ogrewnih mest, s tem smo v času šestnajstih montažnih dni povzročili le slabih pet ur zastojev v proizvodnji. Ponovno pa se je pokazala pravilnost odločitve pri izboru opreme in izvajalcev del z dobrimi referencami, kar se kaže v končnih rezultatih učinkov projekta.

Ekonomski učinki so se pokazali v zmanjšani specifični porabi zemeljskega plina in to po prvih pokazateljih do 30 %, ukinitvi porabe slabov za pokrove, zmanjšanju plačila takse in v manjšem obsegu vzdrževanja obrob vmesnih ponovc. Izvedli smo enega redkih projektov, pri katerem se bodo vložena sredstva vrnila v slabem letu in pol.

Najpomembnejše pa je, da smo z izvedbo projekta zagotovili pravilno ogrete vmesne ponovce v ritmu, ki ga zahteva tehnološki proces v Jeklarni, in izboljšali vpliv na okolje z zmanjšanjem izpustov toplogrednih plinov (CO₂) v ozračje. Nenazadnje nam ni ušla pripomba operaterjev na kontilivu, ki veliko pove: Imeli smo fičota, sedaj imamo mercedesa.

SISTEM KONTROLE RAVNOSTI NA VALJAVSKEM OGRODJU SENDZIMIR

Matija Urh, koordinator investicijskih projektov v PC HP

Pri hladnem valjanju kovinskih materialov želimo, da je končni proizvod – pločevina idealno ravna, s konstantno širino in debelino v predpisanih tolerancah debeline, brez notranjih napetosti in taka pločevina je primerna za nadaljnjo predelavo.

Za doseganje zahtevane ravnosti pa so bistven problem zaostale notranje napetosti v vzdolžnem in prečnem preseku pločevine v kolobarju, ki se odraža kot valovitost izvaljane pločevine. Stopnja valovitosti pa je odvisna od nastavitve ogrodja Sendzimir, ki pa so

prepuščene subjektivnim ocenam tehnologov in operaterjev. Če upoštevamo še različno stopnjo valovitosti vstopnega toplo valjanega traku in različne materiale, se idealnim nastavitvam valjavskega ogrodja samo bolj ali manj približamo. Neravnost hladno valjanega traku povzroča velike probleme pri nadaljnjih stopnjah predelave v hladni valjarni in kupcih naše pločevine.

Problem pri ročnih nastavitvah ogrodja Sendzimir predstavlja tudi izguba časa obratovanja in nekatere izvaljana

pločevina v času izvajanja približkov idealnim nastavitvam ogrodja. To povzroča nižjo produktivnost in nepotreben izmet v naslednjih fazah predelave.

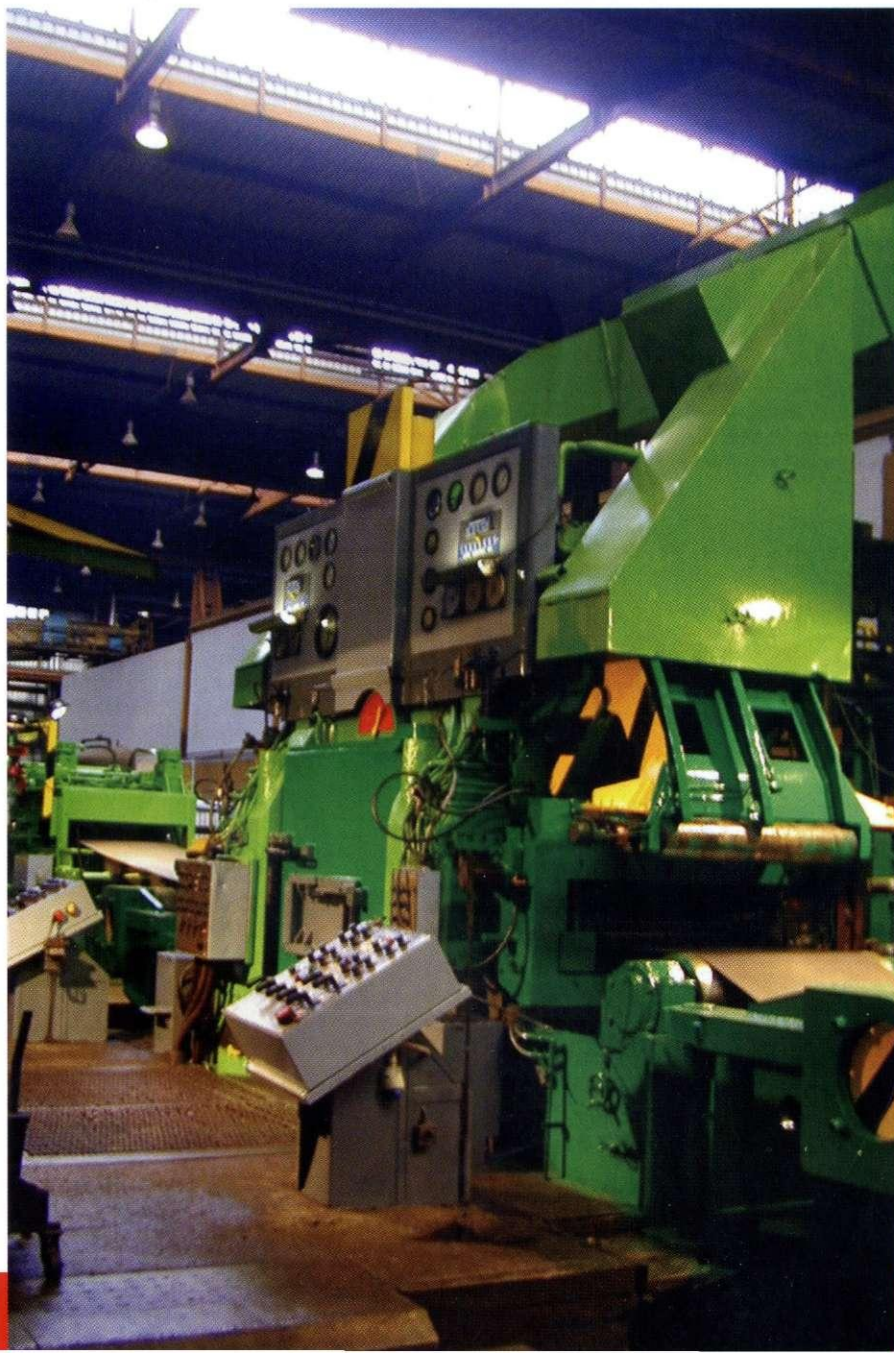
Rešitev problema predstavlja kontinuirano merjenje ravnosti s senzorji, nameščenimi na obeh straneh ogrodja Sendzimir. Neravnost se meri v ozkih segmentih po širini. Signali se obdelajo v računalniku in posredno vplivajo na hidravlične aktivatorje za nastavitve prvih vmesnih valjev in opornih sklopov BC, ki se tako v najkrajšem času približajo idealnim nastavitvam. Vse nastavitve ogrodja in posnetki dejanskega, trenutnega stanja na pločevini so vizualizirane, banka podatkov pa predstavlja dobro osnovo za bistveno izboljšanje tehnologije hladnega valjanja na ogrodju Sendzimir.

V obseg projekta smo vključili tudi zamenjavo merilnikov debeline Vollmer z brezkontaktnimi fiksni merilniki IMS, kar predstavlja sodobno rešitev na področju merjenja debeline. Odlikuje se po zanesljivosti in nizkih stroških vzdrževanja.

Pogodba za dobavo opreme, montažo opreme, nadzor in zagon je bila podpisana 23. marca 2006 s firmo SIEMENS, ki izdeluje in dobavlja tovrstne sisteme s komercialnim nazivom SI-FLAT. Ustreznost opreme smo preverili med obratovanjem na podobnih ogrodjih Sendzimir v valjarnah OUTOKUMPU na Finskem in UGINE-ALZ v Franciji. Uporabniki močno poudarjajo prednosti sistema, in sicer nizki stroški vzdrževanja in napredek pri tehnologiji hladnega valjanja, ki so ga dosegli z uporabo sistema SI-FLAT.

Terminski plan predvideva dobavo opreme in pripravljalna dela do konca tega leta. Daljšo ustavitve ogrodja Sendzimir za montažo opreme in remontna dela predvidevamo 15. januarja 2007. Sledilo bo testiranje in nastavitve med obratovanjem.

Prevzem bo izveden po izvedbi zahtevnih preverjanj nove opreme, predvidoma v aprilu 2007.

V ACRONIJU USPEŠNO OBVLADUJEMO MERILNO OPREMO

Marko Lebar, inženir za meritve

Standard ISO 9001:2000 zahteva planiranje in izvajanje proizvodnje in storitev v obvladovanih pogojih. Te pogoje v Acroniju izpolnjujemo s kakovostnim merjenjem in preskušanjem.

Točka 7.6 standarda opredeljuje zahteve, ki so povezane z obvladovanjem merilne opreme. Zahteve se nanašajo predvsem na kalibracijo, identifikacijo statusa, zaščito pred poškodbami in nepooblaščenimi posegi, zapise, ravnanje v primeru neustrezne merilne opreme in z merilno opremo povezano programsko opremo.

V Acroniju imamo dve pristojni merilnici, kjer izvajamo kalibracijo meril in skrbimo za etalone na svojem področju. V merilnici v sektorju Tehnična kontrola obvladujemo vsa dolžinska (dimenzijska) merila, v Procesni avtomatiki pa obvladujemo merila električnih veličin, tlaka, temperature ter merila za maso. Evidenco slednje merilne opreme vodimo v Merilnici Procesne avtomatike. Če hočemo zagotoviti veljavne rezultate, moramo po potrebi merilno opremo v določenih intervalih ali pred uporabo kalibrirati ali overiti s pomočjo referenčnih merilnih etalonov. Vzdrževati moramo tudi zapise o tem, da so bile izvršene vse kalibracije v verigi sledljivosti. Zato vsako merilo pred prvo uporabo pregledamo in ustrezno označimo ter evidentiramo. Evidenco vsakega merila vodimo v klasični kartotečni obliki, kjer ima vsako merilo svoj Evidenčni karton z vpisanimi osnovnimi podatki. Nanj se vpisujejo datumi rednih in izrednih pregledov ter pripenjajo vsi rezultati kalibracij. Uporabljamo tudi program Merila, ki nam je v veliko pomoč pri planiranju dela in je hkrati vzporedna evidenca. Glede na Zakon o meroslovju delimo merilno opremo na zakonsko in nezakonsko, oz. govorimo o reguliranem in nereguliranem področju. Zakon in pripadajoči pravilniki predpisujejo nadzor za zakonsko merilno opremo. Pravilnik o rokih, v katerih se redno overjajo merila, npr. določa rok overjanja za neavtomatske tehtnice točnostnih razredov I., II., III. in IV. nad 9000 kg 1 leto. Za vso nezakonsko merilno opremo (tudi za etalone) pa mora organizacija sama predpisati obseg in način nadzora. V Merilnici na osnovi izkušenj, poznanih vplivov okolja in pogojev uporabe določimo rekalibracijski interval, ki je lahko specifičen za posamezen tip merila ali skupino.

Za naročilo vsakega novega merila, ki ga umerjamo v pristojnih merilnicah, je odgovoren naročnik merila. Po potrebi se pred naročilom posvetuje s strokovno osebo za posamezno vrsto merila. V Merilnici uporabljamo in skrbimo za 14 referenčnih etalonov, ki jih periodično kalibrirajo zunanji akreditirani laboratoriji. Referenčni etalon je etalon največje meroslovne kakovosti v našem podjetju in je osnova za merjenje. Uporabljamo tudi 12 delovnih etalonov, ki jih v Merilnici primerjalno umerjamo z referenčnimi etaloni, služijo pa le za preverjanje meril v proizvodnem procesu. Za opis procesa obvladovanja merilne opreme so napisani trije postopki. Postopek 11.01 – Obvladovanje novih meril, postopek 11.05 – Popravilo, servisiranje in kontrola merilnikov v Merilnici ter postopek 11.13 – Umerjanje dolžinskih meril in kotnikov.

Novost v letošnjem letu je postopno uvajanje nove identifikacije meril z novimi nalepkami (opisano v novi izdaji postopka 11.01). Nalepke po naročilu izdeluje zunanji ponudnik. Bistvena prednost nove identifikacije je v zmanjšanju možnosti napake pri označitvi datuma naslednje kalibracije. Na nalepki s posebnimi kleščami odščipnemo mesec in leto naslednjega pregleda. Do sedaj so se uporabljale okrogle nalepke, na katere smo mesec in leto naslednjega pregleda napisali. Napisi so bili problematični predvsem zaradi možnosti napačnega razumevanja ali celo izbrisa pri uporabi merila v težkih

pogojih. Ta problem je bil najbolj izrazit pri označevanju dolžinskih meril – kljunastih meril. Sedaj se, tudi če nalepka izgubi čitljivost, iz odščipnjenega mesta lahko razbere datum naslednjega pregleda. Primeri novih nalepek:

Z zeleno nalepko so označena merila v procesu, z rdečo pa delovni etaloni. Z rumeno nalepko z napisom "Indikator" označimo merilne pripomočke, ki ne veljajo za merila v dobrednem smislu in ki po Zakonu o meroslovju in Pravilniku o uporabi in pregledu meril niso podvrženi obveznim periodičnim pregledom. Etaloni pa so označeni z nalepko, ki jo nalepi zunanji kalibracijski laboratorij.

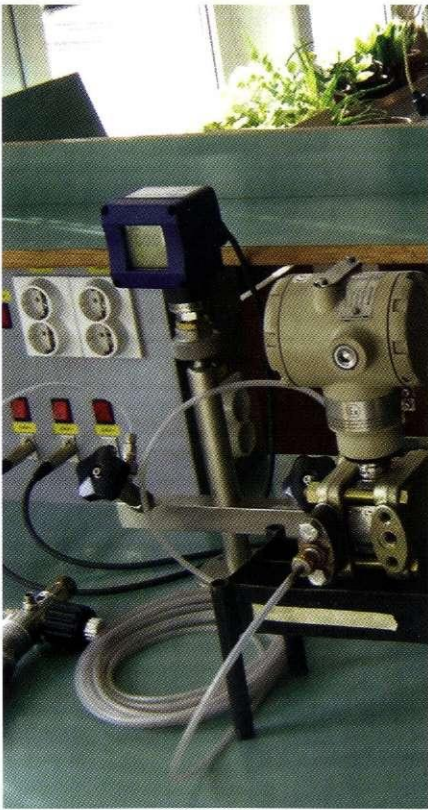
Primer označene nalepke:

Na področju zagotavljanja kakovosti je, poleg skrbi za etalone, glavno delo oddelka Merilnica vzdrževanje in servisiranje meril v procesu ter njihova redna kalibracija, kjer to ni možno narediti na samem mestu uporabe. Vseh meril v procesu v celim Acroniju je preko 300, skupaj z dolžinskimi (dimenzijskimi) merili pa preko 1200. Poleg tega servisiramo tudi vse merilno regulacijske elemente. Delo poteka v sodelovanju z oddelkom Meritve in regulacije. Kalibriramo in umerjamo tudi merila zunajnih podjetij, predvsem s področja bивše Železarne.

V letošnjem letu smo se v Merilnici odločili za nakup nove tlačne preskusne linije. Razlog za to je bila predvsem stara in dotrajana oprema. Linijo smo s svojim znanjem in izkušnjami sestavili sami in zato posebej predelali delavniško mizo. Opremo smo naročili pri mariborskem podjetju Mipro, ki je zastopnik podjetja WIKA v Sloveniji. Osnova linije so univerzalni pretvorniki UniTrans® in dva jarma z natančnimi ventili za regulacijo tlaka. Tlak na jarmu lahko ustvarimo z različnimi mediji. Mi smo se odločili za ročno tlačilko in dušikovo jeklenko. Do sedaj smo lahko kalibrirali in testirali merilno regulacijsko opremo v območju od 0 do 100 barov relativnega tlaka. Z novo linijo pa lahko kalibracije izvajamo tudi v vakuumskem področju od -950 mbar relativnega tlaka in vse do 200 barov. Oprema je narejena tako, da lahko sistem nadgrajujemo z novimi komponentami.

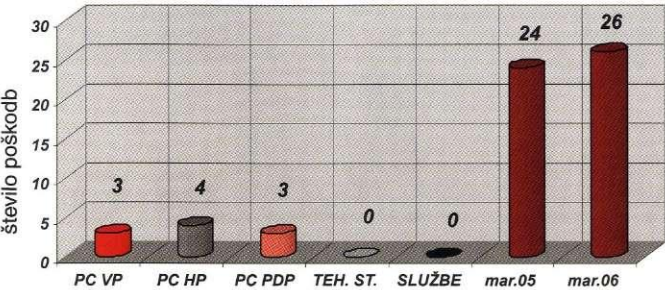
Zelo redko se zgodi, da je vzrok za neskladnost v procesu neustrezno obvladovano merilo. Tudi pozitivni rezultati na dosedanjih zunanjih ter notranjih presojah so pokazali, da je naše delo kakovostno in zato lahko upravičeno zapišemo, da uspešno obvladujemo merilno opremo. Tudi v bodoče se bomo trudili, da bomo nivo kakovosti našega dela stalno izboljševali.

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

Jure Vindiš, strokovni delavec za varnost in zdravje pri delu

V mesecu marcu 2006 se je v podjetju Acroni pripetilo 10 poškodb pri delu.

Število poškodb po enotah (marec 2006)

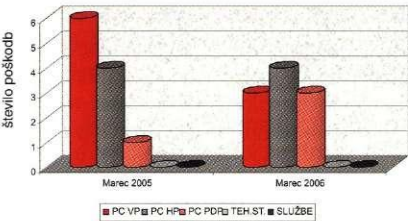

V mesecu marcu 2006 sta se v primerjavi z marcem 2005 zgodili dve poškodbi pri delu več. Trend padanja števila poškodb v podjetju Acroni se znižuje.

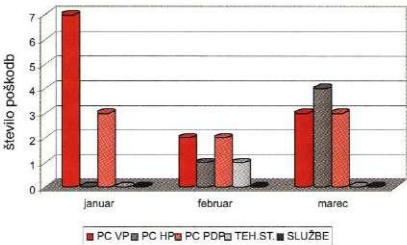
	profitni center				
mesec	PC VP	PC HP	PC PDP	TEH. ST.	SLUŽBE
Marec 2005	6	4	1	0	0
Marec 2006	3	4	3	0	0

V grafu je prikazana primerjava poškodb pri delu med marcem 2005 in marcem 2006. Poškodbe pri delu v PC Vroča predelava so se zmanjšale, v PC Predelava debele pločevine pa povešale. V PC Hladna predelava, Tehničnih storitvah in Službah število poškodb ostaja enako.

Primerjava poškodb pri delu

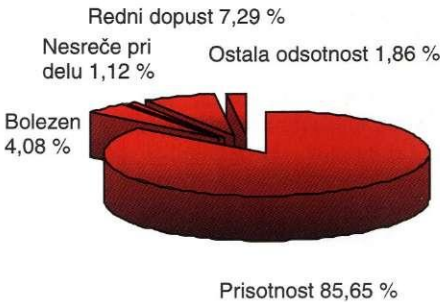
Število poškodb pri delu po mesecih v org. enotah v letu 2006

ODSOTNOST

Ivanka Mavri, strokovna sodelavka za kadrovsko socialno problematiko

V preteklem mesecu je bila odsotnost z dela skoraj enaka kot lani v mesecu marcu. Nekaj več je bilo le odsotnosti zaradi koriščenja rednega letnega dopusta.

JUBILANTI DELA

20 LET

PUŠAVEC BOJANA
LAZOV BORČO

PC Hladna predelava
Tehnične storitve

30 LET

GERZIČ SADIK
ŠEČKANOVICH MEHMED
HROVAT NIKOLAJ

PC VP Jeklarna
PC Hladna predelava
Kemija

Iskrene čestitke!

ODPOVEDI POGODB O ZAPOSLOITVI STAREJŠIM DELAVCEM

Petra Filipič Špiler, direktorica službe za splošno kadrovske zadeve

Že kar nekaj časa veliko hude krvi povzročajo zavrnjene prošnje zaposlenih, da bi jim družba odpovedala pogodbo o zaposlitvi pred izpolnitvijo pogojev za upokožitev.

Potrebno je pojasniti, da pri tem ne gre za običajen in legitimen odhod v pokoj. Redna odpoved pogodbe o zaposlitvi pravzaprav pomeni, da je delavec določen kot t. i. "tehnoški višek", torej da družba dela in nalog, ki jih je do sedaj opravljal, ne potrebuje več. Glede na dejstvo, da se bo v prihodnjih letih redno upokožilo cca 40 sodelavcev, prav tolikim pa bo do izpolnitve pogojev za upokožitev manjkalo samo še leto in pol oz. dve leti, in večina zaposlenih želi prekiniti delovno razmerje preko redne odpovedi, **se je poslovodstvo odločilo, da tovrstnih odpovedi ne dovoli več oz. jih dovoli samo izjemoma**, ko so izpolnjeni pogoji, sprejeti na seji poslovodstva, in jih tu ponavljamo:

- da se dela in naloge imenovanega delavca lahko porazdelijo med druge zaposlene,
- da imenovani delavec nima več zahtevanih znanj za opravljanje del na delovnem mestu,
- da ima imenovani delavec več kot 12 mesecev do izpolnitve pogojev za redno upokožitev,
- da se z individualno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi izrecno strinja neposredno nadrejeni in direktor PC/skupne službe.

Poslovodstvo bo prošnjam za redno odpoved ugodilo samo še izjemoma, **praviloma pa ne**, ko bo s strani neposrednih vodij zagotovljeno, da se dela in naloge lahko porazdelijo med ostale zaposlene in da se delovno mesto ne bo nadomeščalo ter da se stalež v dotičnem sektorju/službi po odhodu imenovanega ne bo povečal. Ta pogoj, ki pa je pri rednih odpovedih pogodb o zaposlitvi edino logičen in pravilen, pa je še posebej težko uresničljiv in izvedljiv na delovnih mestih v proizvodnji, saj bomo v proizvodnji z zmanjševanjem staleža resno ogrozili proizvodni proces, tega pa si nihče ne želi.

Ponovno poudarjam, da 114. čl. ZDR v zakon ni bil vključen zato, da bi lahko vsak, ki mu do izpolnitve pogojev za upokožitev manjka 1 leto in pol oz. 2 leti, počakal na upokožitev na zavodu, temveč je bil v zakon vključen za izredne primere, ko pri delodajalcu obstojijo presežni delavci in se na takšen način lahko zavaruje socialne interese delavcev. Vsaka drugačna uporaba instituta in razumevanje tega kot institut za predčasno upokoževanje pomeni zlorabo pravne norme, ki se nenazadnje lahko rezultira tudi v tem, da država nadomesti ne bo več izplačevala. Tudi zato poslovodstvo zlorab instituta 114. čl. ZDR v teh razmerah poslovanja ne bo več dovoljevalo.

ŽARKO PETAN – aforizmi

V rokah imamo oblast – kaj pa v glavi?

Neumnost je državni monopol.

Politik, ki govori resnico, je tudi sicer nezanesljiv.

Država je kot ženska, mnogokrat obljubi, a le malokrat da.

Kjer je svobode malo, jo varuje policija.

Pripravljen sem braniti domovino, ampak kaj naj storim, če me domovina napade?

Človek, ki ga pokopljejo na državne stroške, je navadno tudi živel na državne stroške.

Zgodovino najprej pozabijo tisti, ki so jo delali.

O vseh problemih sem dobro dezinformiran.

Vse socialistične pravljice se začnejo tako: "Nekoč bo..."

Najprej ti razbijejo zobe, potem pa ti še rečejo, da moraš držati jezik za zobmi.

Vse je v najlepšem neredu.

Prazne glave slejkoprej splavajo na površje.

Kdor reče A, bo rekel tudi AU.

Kdor prej pride, ga prej zmeljejo.

Kdor išče, ga najdejo.

Pojdite vase in tam ostanite!

Kadar prebiram Kafko, se vselej čudim, v kako idiličnem času je živel.

Mi smo iz iste degeneracije.

V znanju je moč, v neznanju pa premoč.

Umetnost je ponavljanje tega, česar še nihče ni ustvaril.

Pisatelji pišejo, politiki odpisujejo.

CILJI SO ORODJE USPEHA.

Uporabljajmo jih!

Polona Pibernik in Edita Kuhelj Krajnović, uredništvo

Zanimivo je, kako imamo ljudje določene stvari za povsem samoumevne, ali pa o njih sploh ne razmišljamo. Ena od takšnih je na primer ciljno vodenje. Ko odpremo najnovejše knjige o vodenju, ga ne najdemo več v kazalu vsebine. Ciljno vodenje se je tako močno vtkalo v sodobne organizacije, da se na prvi pogled zazdi, da se o njem ni potrebno več učiti. Kaj res?!

Vzemimo drugi primer. Profesor podjetništva na ugledni ameriški poslovni šoli v Indiani vsaki novi generaciji ukažljivih in podjetnih študentov zastavi vprašanje: "Dragi kolegi, ko boste v poslu in boste jutraj odprli časopis, kaj boste v njem najprej poiskali?"

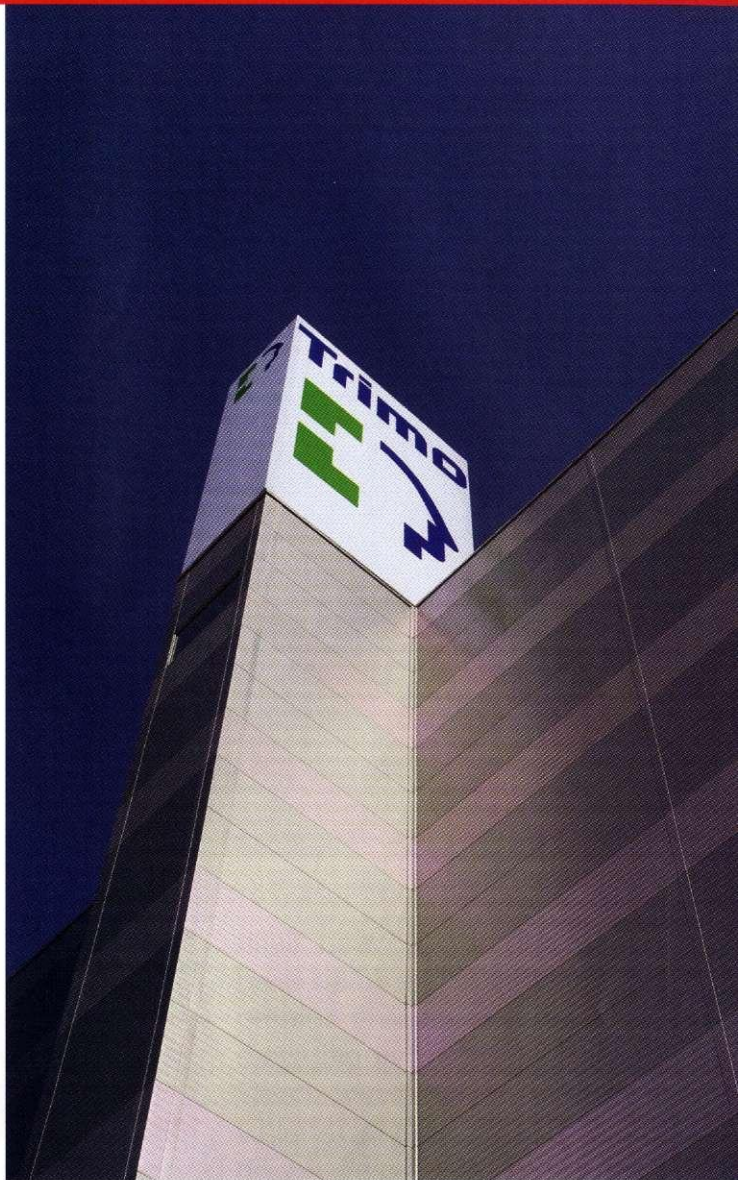
Študenti v odgovor praviloma ponujajo pregled borznih informacij, aktualnih poslovnih novic, tudi pregled osmrtnic se včasih najde med njihovimi predlogi (Preizkusite tudi sebe in razmislite, kaj se vam zdi pomembno!).

Profesorjev odgovor preseneti: "Humor, dragi študentje, humor! Ljudje se tudi pri delu radi nasmejemo, prijetno počutimo. Tisto, kar jutraj poiščete v časopisu, je humor! Z njim nasmejete sogovornika in ga spravite v dobro razpoloženje. Verjemite, da dobra volja pomaga k uspešnemu poslu."

Na oboje, tako na cilje kot dobro voljo, v rutinskem delavniku radi pozabljam. Zato je pomembno, da se nanju včasih spomnimo in osvežimo njun pomen. Cilji imajo namreč to nalogo, da nas spravijo v gibanje. In samo kadar smo dejavni in si prizadevamo, napredujemo in potujemo.

Cilji nam pomagajo, da vsak dan znova lahko preverimo, ali smo na pravi poti in s svojim delom prispevamo k uresničitvi izzivov, ki se zastavljajo v organizaciji, ACRONIju, in s tem nam osebno. Kajti: ACRONI, to sem jaz!

Dober, preprost, a izjemno prepričljiv, primer uporabe ciljnega vodenja najdemo v družbi Trimo Trebnje. V oddaji Poslovni ritmi je voditeljica vprašala direktorico Tatjano Fink, v čem je ključ uspeha podjetja, ki ga vodi. To se je v devetdesetih uspelo izviti iz krize in danes dinamično raste. Razvija se v zahtevni gradbeniški panogi, za katero je značilna predvsem poudarjena racionalizacija stroškov in zelo zmerna rast.

Skrivnost uspeha Trima je preprosta: "Pogledali smo, kje smo, kam želimo priti in se nato ukvarjali s tem, kako bomo tja prišli."

"Pogledali smo, kje smo, kam želimo priti in se nato ukvarjali s tem, kako bomo tja prišli," se glasi jasen in nedvoumen odgovor direktorice, dobitnice uglednega priznanja slovenske managerke leta in predsednice Inštituta za učeče se podjetje.

Najboljše stvari so vedno najbolj preproste, se glasi stara modrost. Delo, ki ga vsakodnevno opravljamo, je potovanje od točke A do točke B. Slednja je cilj, kamor moramo in želimo priti. Moramo, ker so od tega, ali ga bomo dosegli, odvisni tudi naši sodelavci. Želimo, ker so le takšni cilji, ki so tudi naša želja, pravi, iskreni in nas spodbujajo k njihovi uresničitvi.

Cilji, ki jih sprejememo za svoje, in se borimo za njihovo uresničitev in s tem za svoj osebni uspeh ali prispevek k njemu, so tisti, ki nam nudijo zadovoljstvo in dajejo smisel. Če jih presežemo, s tem povečujemo konkurenčnost naše organizacije v primerjavi s tekmeci na svetovnem trgu.

Uporabljajmo najboljša orodja. Zastavljajmo si cilje in bodimo uspešni!

P.S. Pa na humor in dobro voljo ne pozabimo :)

Smo pametni (SMART)?!

O ciljnem vodenju in ciljih

Se še spominjate vseh tistih internetnih podjetij, ki so pred nekaj leti poskušala s spletno prodajo na hitro dvigniti svojo vrednost in dobičkonosnost? Takrat je velika večina verjela v neomejene priložnosti, ki jih ponuja nova tehnologija. Svoje poslovanje so zasnovali na ideji, da je internet ena sama velika tržnica. Pridemo, ponudimo in razprodamo malodane v pol ure.

Lahko bi rekli, da ta poteza ni bila prav pametna. Če stavek prevedemo v angleščino, dobi še dodaten pomen. Poteza ni bila **SMART**. Torej ni bila osnovana na ciljih, ki so **Specific** (specifični), **Measurable** (merljivi), **Achievable** (dosegljivi), **Relevant** (ustrezni) in **Time bounded** (časovno omejeni)... skratka, na pametnih ciljih.

Vedno moramo namreč vedeti, kaj želimo doseči. Brez tega ni ničesar, še manj uspeha. Tako se je daljnega 1954. leta Petru Druckerju utrnila ideja, kasneje poimenovana ciljno vodenje, v angleščini management by objectives. Namesto da se podjetja in v njih zaposleni posvečajo le vsakodnevnim rutinskim opravilom in

aktivnostim, se morajo bolj osredotočiti na svoj osnovni namen in cilje.

Pomembno je, da se osredotočamo na rezultat(e), ki ga(jih) želimo doseči, in ne na poslovanje samo.

Namen poslovanja podjetja je opis, zakaj podjetje sploh obstaja, in katere potrebe kupcev ali okolja izpolnjuje. Pri Apple Computers tako pravijo, da je njihov namen prispevati k razvoju človeštva z orodji za človeški um.

Namen je tudi osnova za poslanstvo podjetja, jasen in privlačen cilj poslovanja, ki poenoti poslovna prizadevanja na vseh ravneh podjetja. Poslanstvo Orije, enega najbolj inovativnih slovenskih podjetij, katerega vizija je spreminjati poslovno prakso in tudi v poslovnem svetu postavljati človeka na prvo mesto, se glasi: pomagati organizacijam pri načrtovanju in izvedbi prenove in informacijske podpore poslovnih procesov.

Ciljno vodenje si lahko predstavljamo kot neke vrste piramidno postavitev ciljev. Vsi cilji izhajajo iz skupne osnove, torej osnovnega cilja, ki ga podjetje želi doseči. Na podlagi tega se določijo strateški cilji. Strateški je pridevnik, ki ga običajno pripišemo širšemu pogledu. Tako recimo lahko rečemo, da želimo v naslednjih

dveh letih povečati prodajo za petnajst odstotkov.

Kasneje je potrebno opredeliti cilje, izhajajoče iz strateških ciljev. In cilje, izhajajoče iz teh ciljev. Cilje drobimo na vedno manjše cilje, ki s tem postajajo dosegljivi. Kamen na kamen palača, pravi stari slovenski rek.

Ciljno vodenje predstavlja povezavo med strateškim razmišljanjem vodstva in uresničevanjem strategije na ostalih ravneh v podjetju. Tako poskušamo izboljšati poslovanje z usmerjanjem celotnega poslovanja in s hkratnim usklajevanjem delovnih ciljev posameznikov, timov, oddelkov in enot.

Vsak zaposleni na ta način dobi natančne informacije o delovni usmeritvi in si preko teh, skupaj z nadrejenim, določi cilje, ki jih mora doseči, in časovne roke, v katerih naj bodo dani cilji doseženi.

5 korakov ciljnega vodenja:

- določanje ciljev
- organiziranje, vzpostavitev sodelovanja, timov
- motiviranje in komuniciranje
- merjenje doseganja ciljev in
- posledično razvoj posameznikov

Vsak od nas je zaradi svojega znanja, zaloge ustvarjalnosti in želje po samoiniciativnosti pomemben član poslovne ekipe, ki vodi podjetje do uspehov. Zato mora prav vsak od nas poznati cilje podjetja in se hkrati zavedati svoje vloge pri doseganju le-teh.

Za začetek se vedno prepričajmo, ali so naši cilji pametni (SMART). Cilji, kot so visok dobiček, večja prodaja, zadovoljstvo kupcev, so sicer občudovanja vredni, vendar nam ne povedo točno, kaj moramo narediti.

Cilji naj bodo:

- osredotočeni na rezultat in ne na proces
- konsistentni ali skladni in
- dosledni
- specifični
- merljivi
- časovno opredeljeni
- dosegljivi

Potem si izberimo cilje, ki so rahlo nad našimi sposobnostmi in omejitvami, vendar pa morajo biti še vedno možni. Stremljenje dalje, hitreje, višje nas pelje naprej. V končni fazi je glavni naboj, ki žene moderno gospodarstvo, biti boljši in še boljši.

Pri tem ne smemo pozabiti na postavljanje mejnikov, ki nam hkrati služijo kot ogledalo napredka. Saj tudi, ko gradimo hišo, hodimo na gradbišče pregledovat potek gradnje v vseh fazah. In še vmes, mar ne? Skušajmo pri delu ravnati čim bolj tako, kot ravnamo v lastnem gospodinjstvu ali domačem gospodarstvu.

Cilje razbijmo na vmesne cilje in s tem postavimo mejnike. Nato nenehno preverjamo, ali smo dosegli mejnik in ali smo na dobri poti, da pridemo do zastavljenega cilja.

Nato pomislimo še nase. Saj nismo le orodje. Vsak od nas ima svojo vizijo. Vsak od nas ve, kaj želi doseči. Združimo to z vizijo podjetja. Ne bodimo le izvajalci suhoparnega dela. Našo vizijo, oplemeniteni z vizijo podjetja, naslonimo na strateške točke poslovanja, določimo prioritete, kaj je bolj pomembno od drugega, in razmislimo, kako doseči zastavljene cilje. Le tako jim bomo sledili s srcem. In s tem seveda uspešno.

Saj smo vedno najbolj uspešni takrat, kadar verjamemo v delo in poslanstvo, ki ga opravljamo.

Slovenska zgodba: Xerox Slovenija

Gazela v mednarodni korporaciji

Goranka Skok, direktorica: Ciljno vodenje, zaupanje in dobra volja prinašajo uspeh!

Xerox je podjetje, ki je bilo ustanovljeno iz inovacij. Inovativnost je tudi v 21. stoletju ključno gonilo mednarodne korporacije, ki dosega letni promet v višini 15,7 mia USD in se ponaša s četrtem mestom na lestvici svetovno najbolj občudovanih podjetij. Predsednica in glavna direktorica podjetja, Anne M. Mulcahy, je na seznamu tridesetih najboljših glavnih direktorjev na svetu po izboru Dow Jonesove revije Barron.

Prispevek k poslovnim zmagam, ugledu in rasti multinacionalke prinaša tudi Xerox Slovenija. Od ustanovitve leta 1994 se je podjetje razvilo v enega najuspešnejših članov mednarodne družine Xerox. Danes je Xerox Slovenija prisoten v večini največjih in najpomembnejših slovenskih podjetij ter se zaradi dinamične rasti uvršča na znamenito lestvico gazel.

O rasti, ambiciji in ciljnemu vodenju smo se pogovarjali z direktorico Goranko Skok.

Kateri so po vašem mnenju ključni dejavniki uspeha Xerox Slovenija?

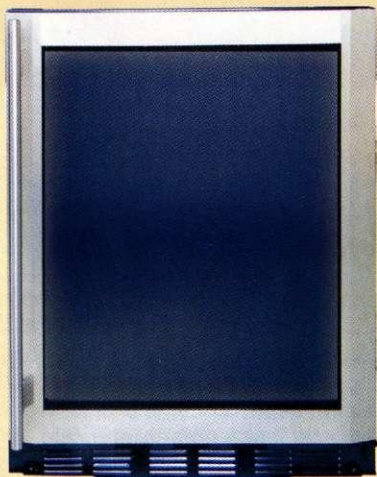
Profesionalen odnos do dela in popolna predanost strankam sta prioriteta številka 1! Sledijo znanje, izkušnost in okolje korporacije, njena organiziranost. Med ključnimi dejavniki uspeha bi nedvomno izpostavila jasno opredeljene cilje, ki jih pozna vsak med nami. V ta namen izvajamo redne tedenske sestanke, pomembni pa so predvsem tako imenovani kick-off meetings, na katerih najmanj dvakrat letno obravnavamo plan, dosežene rezultate in seveda pot do njihovega uresničevanja.

Kaj ste se v letih vodenja naučili? Katere napake ne bi želeli ponoviti ali pa bi jo kot izkušnjo prenesli na posameznike, ki ste jim zgled?

Najpomembnejše: naučila sem se zaupati ljudem, s katerimi delam, in njihovim sposobnostim. Brez tega ni vodenja, še manj uspešnega vodenja! To prenašam na svoje sodelavce z dnevnimi razgovori. 80 % delavnika prebijem v na videz neformalnih pogovorih. Izpostavljam tudi usmeritev v dobro voljo na dnevni ravni!

Kotiček Victoria

Podjetje, ki si zastavlja smeje cilje, je Gorenje iz Velenja; postati želimo najizvirnejši, v oblikovanje usmerjen, ustvarjalec izdelkov za dom na svetu. V aprilu je Gorenje prejelo nagrado območne GZS Savinjsko-Saleške regije za inovacijo hladilnika s prozornimi vrati. Takšna rešitev dosedaj za gospodinjstve aparate še ni bila uresničena; postopek se je npr. uporabljal v gradbeništvu. Z novostjo Gorenje prodira na trg ZDA in prehiteva tekmece v Evropi.

Podjetniki v podjetju je publikacija za razvoj notranje podjetnega okolja in konkurenčnih posameznikov.

Naslov uredništva:

urednistvo@mediade.si

Odgovorna urednica:

Polona Pičnik, 040 313 286.

Urednica:

mag. Edita Kuhelj Krajnović, 040 488 040.

Svetovalka uredništva:

Sonja Šmuc.

Fotografija:

uredništvo in arhiv Trimo, Xerox, ACRONI ter O.K. Consulting.

Izdajatelj:

Mediade, inovativno založništvo, d. o. o.

Naslov:

info@mediade.si

Podjetnometer je intelektualna lastnina izdajatelja Mediade, inovativno založništvo, d. o. o. Victoria je zaščitena blagovna znamka Oria Computers, d. o. o. Uredništvo jo uporablja z dovoljenjem.

Beseda strokovnjakinje

Maja Fesl Martinčević, univ. dipl. psih., OK Consulting: "Ciljno vodenje mi omogoča, da natančno vem, kaj se od mene pričakuje in zahteva. Na ta način dobim jasno strukturo in sem posledično za delo bolj motiviran/a; moje delo postaja preglednejše. Številne raziskave kažejo, da postavljeni cilji, ki jih posameznik dojame kot smiselne in dosegljive, prispevajo k večji učinkovitosti, ki se lahko poveča tudi za 50%! S pomočjo dobro oblikovanih ciljev sanje postanejo resničnost. Pomembna prednost postavljanja ciljev je resnično doživljanje zadovoljstva kot prijetnega čustva ob njihovem doseganju. Vodi ciljno vodenje koristi tudi pri objektivnejšem ugotavljanju posameznikove delovne uspešnosti.

Cilji prispevajo k večji učinkovitosti!

Podjetnometer

Na podlagi spodnjih treh trditev preizkusite svoje poznavanje ciljnega vodenja. Označite, ali se z njimi strinjate ali ne.

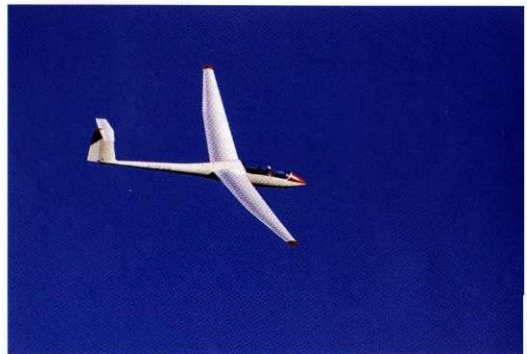
1. Za velike organizacije je značilno, da si zastavljajo zadržane, manj ambiciozne cilje kot mala, hitro rastoča podjetja.
2. Najuspešnejša podjetja so osredotočena predvsem na to, da premagajo svoje tekmece.
3. Pravilni so tisti cilji, ki jih lahko dosežemo.

Komentar

1. *Upamo, da ste se izognili skušnjavi, da na prvo trditev odgovorite pritrdilno. Kajti del velike organizacije, ki si zastavlja smeje cilje, ste tudi sami! Izkušnje najuspešnejših podjetij na svetu kažejo, da so sestavni del ambicioznih ciljev, ki si jih zastavljajo: velik izziv, tveganje in drhtenje ob občutku, na kakšno pot se podajajo. Drzni cilji in pogumni koraki njihovega uresičevanja so tisti, ki organizacijam omogočajo razvojne premike in ohranjanje vitalnosti.*
2. *Nikakor! Najpomembnejša tekma najboljših podjetij in posameznikov je tista sama s seboj. Premagovanje tekmecev je le posledica. Kajti najbolj zavzeti in goreči smo prav takrat, ko tekmujeemo z mejami, za katere se zdi, da nam jih zastavljajo*

naše telo, um ali organizacija. Tržna zmaga je posledica nenehnega spraševanja: "Kako se lahko izboljšam, kako lahko jutri to, kar sem delal danes, naredim bolje."

3. *Odgovorimo s primerom. Ivo Boscarol je priznan podjetnik in prejemnik nagrade Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke. Pravi, da si moramo, če želimo uspeti, vedno zastavljati višje cilje, kot jih lahko dosežemo. S takšno poslovno filozofijo je podjetje Pipistrel iz Ajdovščine, ki razvija in izdeluje vrhunska ultralahka letala, popeljal na položaj vodilnega svetovnega proizvajalca. So torej pravilni cilji, ki jih lahko dosežemo, ali tisti, ki nas motivirajo, da smo najboljši?!*

Vaše mnenje nam pošljite na kolegi@mediade.si Zanima nas!

DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

Polonca Marjanovič, direktorica financ in ekonomike

Zaposleni smo v mesecu februarju dobili obvestila o stanju sredstev na našem osebem računu iz naslova dodatnega pokojninskega zavarovanja pri Pokojninski družbi A, d.d..

Acroni že od 01. 12. 2001 plačuje za zaposlene, ki so pristopili k pokojninskemu načrtu, sredstva za dodatno pokojninsko zavarovanje.

Trenutna premija, plačana s strani

podjetja, znaša 3 % bruto plače zaposlenega. Opozoriti pa želim, da je davčno priznana olajšava 5,84 % bruto plače zaposlenega, zato si zaposleni s plačilom razlike do maksimalne, z zakonom določene višine, lahko zmanjšajo osnovo za dohodnino. Ta olajšava ni vključena v 2 % olajšavo, ki jo lahko uveljavljamo na osnovi računov, plačanih za z zakonom določene namene, ampak se upošteva dodatno.

V nadaljevanju pa smo vam pripravili najzanimivejše podatke o poslovanju pokojninske družbe A v lanskem obdobju.

KRATKO POROČILO O POSLOVANJU V LETU 2005

Temelj poslovne politike Pokojninske družbe A je poslovanje v korist zavarovancev. Skladno temu načelu in Načrtu poslovanja 2006–2008 smo 01. 01. 2006 ponovno znižali provizijo za upravljanje iz 0,7 % na 0,65 % letno.

Pokojninska družba A je v letu 2005 poslovala uspešno.

Prihodki družbe iz naslova vplačanih premij so znašali 4,57 milijarde SIT, sredstva zavarovancev so narasla na 18,9 milijarde SIT. Glede na načrt poslovanja so vplačane premije za 10 % presegle načrtovane in bile za 6 % višje kot v letu 2004. Zbrana sredstva so se glede na leto 2004 povečala za 36 %. Izid iz življenjskega zavarovanja je znašal 14,3 milijonov SIT, bruto dobiček družbe pa je znašal 59,3 milijonov SIT.

V družbi je zavarovanih 37.000 zavarovancev s sredstvi na osebem računu v povprečni višini 506 tisoč SIT.

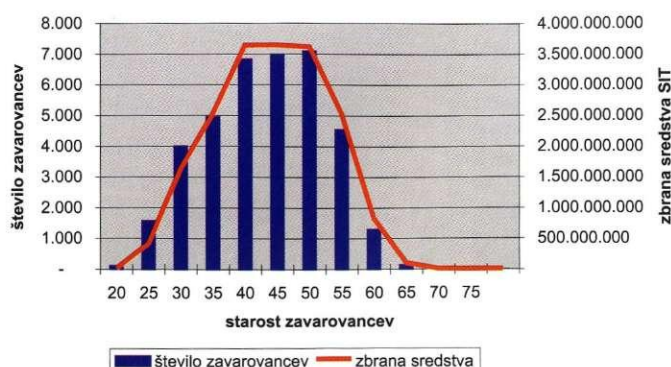
Dodatno pokojninsko zavarovanje v Sloveniji

Konec lanskega leta je bilo v dodatno pokojninsko zavarovanje vključenih 435.896 zavarovancev (vir: Mag, marec 2006) s 143 milijardami zbranih sredstev. Od tega se jih kar 23 % nanaša na javne uslužbenke. Če odštejemo javne uslužbenke, se je število zavarovancev v primerjavi s preteklim letom povečalo za 4,5 %, zbrana sredstva pa za 47 %. Pokojninska družba A sodi med pet največjih izvajalcev pokojninskega zavarovanja. Po zbranih sredstvih s 17 % deležem zavzema tretje mesto, po številu zavarovancev s 14 % pa četrto mesto.

Finančni rezultat

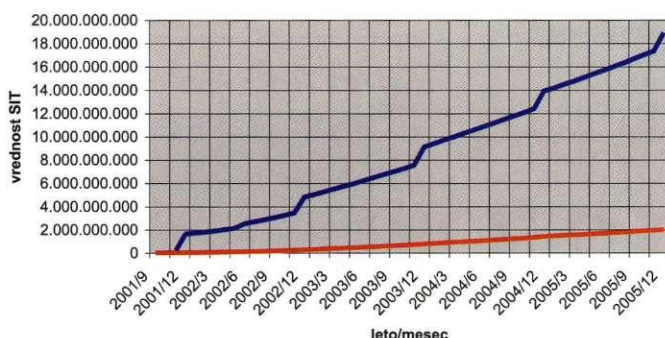
	2005	2004	Indeks 05/04
Prihodki iz poslovanja	239.138	197.662	121
Prihodki od financiranja	75.320	83.457	90
Izredni prihodki	0	9.290	0
Prihodki skupaj	314.458	290.409	108
Odhodki iz poslovanja	224.803	228.633	98
Odhodki financiranja	30.272	14.034	216
Izredni odhodki	0	3.179	0
Odhodki skupaj	255.075	245.846	104
Rezultat poslovanja pred davki	59.383	44.561	133
Čisti dobiček	41.867	31.876	131

Starostna struktura zavarovancev

5900 zavarovancev je starejših od 55 let in ima 3,4 milijarde SIT zbranih sredstev. Pričakujemo, da se bo znaten del le teh upokojil v naslednjih petih letih.

Sredstva zavarovancev in pripisani odnosi

	V%
Pokojninska družba A	4,06
Pokojninski sklad KAD – KVPS	3,66
Vsi pokojninski skladi skupaj (ponderirano)	3,73
Sova (A bančni vzajemni sklad)	3,10
KD Bond (vzajemni sklad kmečke družbe)	3,72

V primerjavi z vzajemnimi pokojninskimi skladi in obvezniškimi vzajemnimi skladi smo dosegli boljši donos. V letu 2005 je bilo 8,92 % sredstev plasiranih na tuje kapitalske trge.

Naložbena politika

Pokojninska družba A je v letu 2005 nadaljevala naložbeno politiko, ki je bila zasnovana ob sami ustanovitvi družbe in je usmerjena v varnost in dolgoročno stabilnost donosov. Sredstva kritnih skladov so preko pogodb o izločenih poslih v letu 2005 upravljale tri banke, ki so jamčile za donos sredstev v višini 80 % donosa dolgoročnih vrednostnih papirjev z dospelostjo nad enim letom.

ANKETA

V družbi Acroni je velik delež zaposlenih vključenih v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje. Nas pa je zanimalo ali poznajo razloge za reformo pokojninskega sistema, koliko zaposlenih je iz tega naslova individualno pokojninsko zavarovanih in ali jim kaj pomeni ugoden, organiziran način dolgoročnega varčevanja za starost.

Anton Alberht, Pravna služba

Za mene skoraj ni variante, sem prestar. Bolj je to pomembno za mlade, da se zavedajo, da v prihodnosti ne bo veliko sredstev za pokojnine. Vidim še eno nevarnost, namreč, če se bo država tako počasi umikala iz gospodarstva, se zna zgoditi, da ne bomo konkurenčni in ne bo dovolj denarja za pokojnine.

Barbara Gabrovšek, Pravna služba

Še ne varčujem za starost, se bom pa v prihodnosti za to odločila. Poznam razloge, sredstev iz prvega pokojninskega stebra bo zelo malo, medgeneracijska solidarnost se bo podrla in se že podira, tako da si bomo morali zagotoviti dodatna finančna sredstva iz drugih virov.

Igor Koren, Prodaja

Pokojnine so bodo zniževale in zmanjšanje bomo morali nadomestiti s prejemki iz drugega stebra, zato sem individualno pokojninsko zavarovan. To se mi zdi dobra naložba za prihodnost.

Marjana Jazbec, Nabava

Jaz individualno ne varčujem, sem pa vključena v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje. Menim, da smo ravno taka generacija, ki bo imela manjše izplačilo zaradi tega. Niti me ne skrbi preveč za pokojnino, se mi zdi, da je še daleč do takrat.

Renata Hočevnar, Prodaja

Glede na razgovore, ki sem jih imela, in glede na spremembe, ki se dogajajo v zadnjih desetih letih v Sloveniji, dvomim, da bo ta stvar aktualna čez dvajset ali petindvajset let, ko bom šla jaz v pokoj. Do tja je še tako daleč, da v ta namen zaenkrat še ne bom varčevala.

Irena Kržič, Nabava

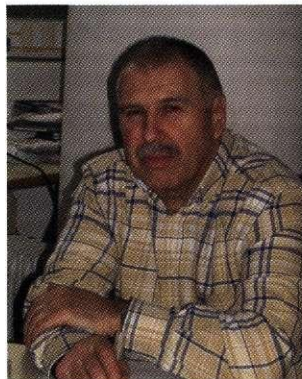
Nima smisla da mladi dodatno plačujemo za pokojnino, ker se za nekaj let, ko jo bomo uživali, ne plača, ker bomo tako ali tako delali do sedemdesetega leta starosti.

Ida Matelič, Računovodstvo

Jaz sem poleg kolektivnega tudi individualno pokojninsko zavarovana in vsak mesec namenim nekaj sredstev v drugi pokojninski steber, ki mu zaupam, saj menim, da je to dober način dolgoročnega varčevanja za starost. Predvsem pa se mlajšim plača več vlagati.

Nuša Komic, Nabava

Jaz za dodatna sredstva za starost skrbim tako, da sem rentno zavarovana. Po določenih letih vlaganja pride obdobje črpanja privarčevanih sredstev.

Slavko Dežman, Informatika

Čas do odhoda v pokoj je za mene prekratek, da bi bilo individualno dodatno zavarovanje naložba za prihodnost. Vsekakor pa je za mlade koristno, da se vključijo v varčevanje za starost, ker se pokojninska osnova manjša. Stvari pa so lahko iz določenega stališča nerazdružljive; namreč, večja plača pomeni večjo pokojnino in tudi lažje dodatno varčevanje, ali pa z nizko plačo še dodatno namensko varčevati za starost? Je pa res, da se tudi z minimalnim vnosom v vsej delovni dobi lahko veliko privarčuje.

Milka Krstov, Prodaja

Trenutno me ne skrbi, kako bo s pokojnino v starosti, vem pa, da bi se bilo dobro odločiti za individualno pokojninsko zavarovanje, vendar bi mi bil še ta strošek pri vseh stroških, ki jih trenutno imam, v breme.

Doris Jeklič, PCVP

Zaenkrat še ne razmišljam o tem, da bi se individualno pokojninsko zavarovala.

Mateja Podobnik, PCVP

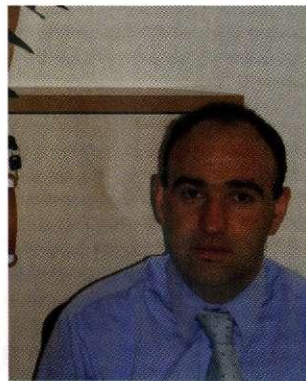
Zaenkrat še nisem razmišljala o tem, da bi se za večjo pokojnino poleg kolektivnega še individualno pokojninsko zavarovala.

Marjan Trstenjak, PCVP

Pri Acroniju sem vključen v kolektivno pokojninsko zavarovanje, sicer pa osebno varčujem, brez posrednikov, ker sem rahlo nezaupljiv do vseh teh varčevalnih ponudnikov. Je pa res, da se do sedaj še nisem niti preveč ukvarjal s tem.

Blaž Jasnič, Uprava

Zavedam se, da bo za dodatno pokojnino treba varčevati. Zaenkrat se sprašujem kje, namreč, na trgu je kar nekaj ponudnikov teh storitev in sem mnenja, da ni najbolj smotno varčevati samo pri enem.

KONTROLA KAKOVOSTI V KORISTI ALI BREME

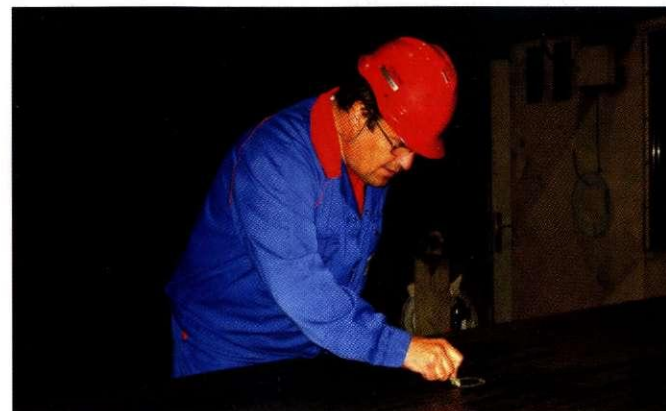
Marjan Mencinger, tehnolog kontrole kakovosti

Poslanstvo oddelka Kontrole kakovosti je izpolniti zahteve kupcev in sistemov standardov zagotavljanja kakovosti. Kontrola kakovosti pa je tudi ena od splošnih zahtev v sistemu standarda kakovosti ISO 9001, kjer se nadzira, meri in analizira procese. V ACRONI-ju se kontrola kakovosti organizacijsko nahaja v sektorju Tehnična kontrola.

Še se spomnimo Železarne Jesenice, ko so kontrolorji spremljali in nadzirali ves proces izdelave in predelave jekla? To je bilo predvsem pomembno pri jeklih za namensko proizvodnjo. Po letu 1990 pa je večino medfazne kontrole v procesih prevzela pod nadzor proizvodnja – samokontrola. Tako imamo sedaj medfazno kontrolo le še v jeklarni, kjer se predvsem kontrolira homogenost ulitih slabov (lužilni vzorci), ter v vroči valjarni - 3. hala, kjer se predvsem nadzira površina ulitih slabov in njihovo čiščenje. Ostalo pa je končna kontrola v finalizaciji vroče valjanih trakov in finalizaciji hladno valjanih trakov, kar spada v PC HP ter končna kontrola v PC PDP. V končni kontroli se v glavnem preverja dimenzijo, obliko, ultrazvok, ravnost in žigosanje. Vizija zagotavljanja kakovosti izdelkov v podjetju bo v prihodnosti temeljila na uporabi moderne tehnologije merjenja, detekcije in kontroliranja pomembnih karakteristik izdelkov v posameznih fazah proizvodnje. Pod pojmom moderne tehnologije razumemo naprave, senzorje, informacijske sisteme, računalniške obdelave podatkov, poročila, ki objektivno spremljajo kakovost v 24-urnem ciklusu.

Tehnična kontrola in s tem kontrola kakovosti je v podjetju po namembnosti predstavnik kupca. Zato smo organizacijsko neodvisni od proizvodnje in ostalih služb. Kontrolo kakovosti sedaj sestavlja 29 kontrolorjev in trije tehnologi. Naš cilj oziroma naloga je:

- Poskrbeti, da kupec dobi naročene izdelke z zelenimi zahtevami.
- Izločiti neustrezen material v medfazi in neustrezne izdelke pred odpremo kupcu.
- Opozarjati in seznanjati proizvodnjo o napakah na izdelkih in jih skupaj reševati in odpravljati.

Medfazna kontrola v 3. hali

Medfazna kontrola v Jeklarni

Kontrolorji morajo biti za svoje delo strokovno usposobljeni. Kontrolor mora biti natančen. Pri odkritih napakah mora posredovati čim boljše informacije o lokaciji in vzrokih, da je reševanje in odpravljanje napak s tem lažje. Kontrolor mora biti v pomoč proizvodnim delavcem, da spremlja proces in jih opozarja na napake. Ne sme biti samo registrator napak oziroma, kot nekateri rečejo, "števec mrtvih".

Kot sem že omenil, kontrolorji ne nadzirajo celotnih procesov. Zato je tukaj zelo pomembna samokontrola, ki naj bi jo opravljali vsi zaposleni v ACRONI-ju. Pri kontroli in samokontroli je potrebno napake zapisati. Za samokontrolo je zelo pomembna delovna odgovornost in poštenost. V nasprotnem primeru se poleg zmotljivosti pojavi še skrivanje napak ali celo prirejanje podatkov. Vsem so pri delu in kontroli v pomoč tehnološki postopki, navodila, različni standardi, predpisi, zahteve, ki jih moramo upoštevati. Na tehnološki poti izdelave naših izdelkov na kakovost vplivajo različni faktorji. Odstopanja od predpisov so minimalna ali jih tudi ni. Zato ni pomembno le, da določeno delo ali operacijo naredimo, temveč je še bolj pomembno, kako jo naredimo. Včasih se namreč premalo zavedamo, da z nepravilnim delom slabo vplivamo na kakovost izdelkov. S tem povečamo stroške. Stroški nastanejo pri popravkih in ponovni izdelavi izdelkov ter reklamacijah. Zato se mora vsak zaposleni zavedati, da tudi on bolj ali manj vpliva na kakovost izdelkov in s tem na stroške ter na naš skupni poslovni uspeh.

Zanesljivega proizvodnega procesa se brez ustrezne kontrole ne da zagotoviti. Kontrolo lahko izvajamo s pomočjo kontrolorjev, samokontrolo pa z avtomatskimi sistemi in senzorji. Cilj je zagotoviti visoko zanesljivost kvalitete izdelkov in proizvodnega procesa. Na tej osnovi je kontrola v veliko korist podjetja in nikakor v breme.

Končna kontrola v PC HP

KJE JE ACRONIJEVO JEKLO?

Alenka Kosmač, vodja raziskav in razvoja

Po podatkih Delove lestvice Največjih slovenskih izvoznikov se je skupina SIJ Slovenska industrija jekla po celotnem izvozu v letu 2005 uvrstila na peto mesto (v letu 2004 sedmo mesto), sam Acroni pa na štirinajsto mesto. Po razvrstitvi glede na delež izvoza v Evropsko unijo pa je SIJ Slovenska industrija jekla na tretjem mestu, Acroni pa na dvanajstem. Količinsko v Evropsko unijo izvozimo malo pod polovico proizvodnje, vrednostno pa več od polovice, saj prevladujejo izdelki z višjo dodano vrednostjo. Za kakšne izdelke se uporablja Acronijevo jeklo?

Nerjavna jekla

Nerjavna jekla veljajo za običajno izbiro pri stiku s hrano in zdravili, saj jih je lahko čistiti, dezinficirati in sterilizirati. Debela pločevina iz nerjavnih jekel se večinoma uporablja za izdelavo opreme v kemični, petrokemični, živilsko-predelovalni in farmacevtski industriji. Oprema obsega različne vrste varjenih posod, ki obratujejo pri atmosferskem pritisku, lahko pa delujejo tudi kot tlačne posode. Področje, ki v našem podjetju močno pridobiva na pomembnosti, je izdelava cevi iz debele pločevine. Hladno valjana pločevina iz avstenitnega nerjavnega jekla se uporablja za grelnike pralnih strojev in kuhinjskih pečic (vodni in zračni grelniki), iz posebnega feritnega ognjevzdržnega nerjavnega jekla pa se izdelujejo katalizatorji dieselskih motorjev. Ti katalizatorji so vgrajeni tudi v dieselske motorje BMW-ja in Audija in velike večine novih avtobusov in tovornjakov.

Elektropločevine

Elektropločevine se uporabljajo za izdelavo različnih vrst elektromotorjev. Z uporabo elektropločevin je proizvodnja, pretvorba, distribucija in uporaba električne energije veliko bolj gospodarna. Iz Acronijevih elektropločevin so narejeni elektromotorji, ki se uporabljajo v hladilni tehniki, klimatiziranju, avtomobilski industriji, beli tehniki (pralni stroji, hladilniki, sesalci) in števcih električnega toka.

Visokotrdna, obrabnoodporna in konstrukcijska jekla

Ta jekla so namenjena za splošno strojogradnjo in različne vrste jeklenih konstrukcij: za strojne dele, jeklene nosilne konstrukcije, za armiranje betona, za hidroenergetsko opremo, cisterne, rezervoarje, posode pod pritiskom, cevovode ipd. Iz Acronijevega jekla so narejeni deli rudarskih in gradbenih strojev (bagri – žlica in roka), veliki rezervoarji za nafto, jekleni mostovi na Hrvaškem, cestne ograje, varnostne ograje okoli varovanih objektov (npr. vojašnice).

Ogljična jekla

Ogljična jekla se uporabljajo za izdelavo konstrukcijskih delov, ki so pri uporabi izpostavljeni velikim in kompliciranim obremenitvam. Dobro so odporna proti dinamičnim obremenitvam, posebno proti izmeničnim obremenitvam in udaru. Najzahtevnejši izdelki iz naših ogljičnih jekel so gospodinske jeklenke, sponke za varnostne pasove v avtomobilih ter opetniki za ženske čevlje.

Hladnooblikovani profili

Hladnooblikovani profili se uporabljajo v gradbeništvu, strojogradnji, za opremo cest (meteorne vode in cestni odbojniki), jeklene konstrukcije, v industriji vozil ali kontejnerjev, kovinsko-predelovalni industriji, za regale v skladiščnih prostorih.

To še daleč ni vse, nanizanih je le nekaj primerov, ki so prepoznavni. Kot proizvajalec ploščatih izdelkov iz različnih vrst jekla smo na začetku predelovalne verige, vendar se z našim jeklom srečujemo tudi v vsakdanjem življenju, ne da bi se tega sploh zavedali.

INOVACIJE SO NAJVEČJA DODANA VREDNOST PODJETJA

mag. Barbara Habe Sintič, managerka za področje sistemizacije in izrabe delovnega časa

V letu 2005 je Acroni prejel na regijskem nivoju dve zlati in eno srebrno priznanje za investicijske projekte Modernizacija VOD naprave, Rekonstrukcija linije CRNO ter Energetsko učinkovita razsvetljava v PDP. Modernizacija VOD naprave je prejela zlato priznanje tudi na državnem nivoju. Nosilci projektov in prejemniki priznanj so bili Jožef Triplat, Darko Gregorič ter Marko Sušnik.

O srečanju inovatorjev, ki je potekalo pod taktirko g. Avgusta Novšaka, smo pisali že v prejšnji številki Novic, tokrat pa je g. Novšak predstavil svoje delovne izkušnje in nam zaupal svojo vizijo za prihodnost na področju inovacijske dejavnosti.

G. Novšak, v Acroniju vas poznamo kot osebo, ki je po petletnem moratoriju ponovno oživila inovacijsko dejavnost zaposlenih.

V vaši trditvi sta dve podmeni, ki zahtevata podrobnejšo razlago. Pri moratoriju ne gre za moratorij na inovacijsko dejavnost, kakor ga nekateri prikazujejo še danes, pač pa za moratorij na izplačevanje inovacijskih nagrad. Ta drastična odločitev uprave leta 1994 je bila logična in nujna posledica strašansko visoke cene kapitala in upada prodaje zaradi izgube jugotrgov. Kar pa se tiče inovacijske dejavnosti zaposlenih, vsi vemo, da je ni mogoče z nobenim dekretom ne prepovedati ne zaukazati. Je zvesta spremljevalka človeka od otroštva do smrti in tisti, ki smo prav v času moratorija sodelovali na rekonstrukciji vroče valjarne, vemo, da je bilo to med inovacijsko zelo plodnimi obdobji v Acroniju. Pa vendar iz tega obdobja nimamo evidentirane niti ene izboljšave, kje šele inovacije. Resnica je torej, da se ne morem hvaliti s tem, da bi ponovno oživil inovacijsko dejavnost. Je pa res, da sem ob koncu leta 1999 pričel z načrtnim spodbujanjem inovacijske dejavnosti zaposlenih. Pa tudi to ni

povsem moja zasluga. Evidentno je namreč postalo, da cena kapitala v primerjavi s človeškim kapitalom vedno bolj pada in uprava Acronija je pravilno presodila, da je treba v boju za konkurenčnost čim bolj angažirati intelektualni kapital vseh zaposlenih v Acroniju. Vsi se verjetno spominjate oguljene socialistične parole – Naše največje bogastvo je človek. – in njenega komentarja – Še dobro, da je tako poceni. No, danes ta komentar o cenenosti nima realnega pokritja.

Z inovacijsko dejavnostjo ste se torej prvič srečali na prelomu tisočletja?

V vlogi spodbujevalca res. Se pa z veseljem spominjam časov izpred tridesetih let, ko sem kot elektroasistent vzdrževanja v vroči valjarni realiziral marsikatero inovacijo, pa se tega sploh nisem zavedal. Posebno mi je ostala v spominu predelava regulacije šteklovega pogona, za katero smo s sodelavcema Markež Valentinom in Brumat Martinom omogočili valjanje nerjavnih trakov. Ponosen sem tudi na tisto pravo inženirsko delo v tehničnem razvoju železarne, ko smo zaradi že omenjene visoke cene kapitala skonstruirali in postavili kar nekaj naprav, ki delujejo še danes. Kot strokovni delavec v inovacijskih postopkih nisem sodeloval samo kot inovator. Marsikateremu "inovatorju" sem se zameril tudi kot pretirano varčen član in kasneje predsednik inovacijskih komisij. Pa ne samo na notranji strani tovarniške ograje, delo z inovatorji me je spremljalo tudi v privatnem življenju. Nikoli ne bom pozabil ustvarjalne zagnanosti osnovnošolcev, ki so pod mojim mentorstvom na tekmovanjih mladih tehnikov pobrali lepo število zlatih in srebrnih priznanj na regijskem in državnem nivoju. Naj povem kot zanimivost, da me je za delo z mladimi navdušil prav naš letošnji in lanskoletni inovator leta Alen Šest, ki je še v Jugoslaviji kot učenec šestega razreda dobil srebrno priznanje RAST YU. Vsem učencem, s katerimi sem sodeloval, sem izredno hvaležen, ker so me opozorili na izredno širino in bogastvo človeškega

kapitala, kar mi je lepa popotnica za sedanje delo.

Iz vašega delovanja veje močna pripadnost Acroniju in neizmerna vera v čustveno inteligenco sodelavcev, ki vam to zaupanje v veliki meri vračajo.

No, železarstvo imam prav gotovo že v genski zasnovi, ki ima korenine še v bohinjskih fužinah. Lahko se pohvalim, da sem v našem rodu, pa nimam več daleč do upokojitve, že predstavnik tretje generacije, ki mu reže kruh ta gospodarska dejavnost. Ljubezen do nje mi je vcepil oče, ko mi je še kot predšolskemu fantiču razkazal postopek valjanja žice v valjarni na Javorniku. Takrat je v mojih očeh postal junak, ki kroti ognjene kače, in želel sem ga posnemati. Močno upam, da bo sedanji generaciji delavcev uspelo zgraditi tako močno in uspešno podjetje, da se bosta v njem brez pomislekov zaposlila tudi moja sinova. Se pa bojim, da pri vsakdanjem delu mnogo premalokrat pomislimo na svoja in na delovna mesta svojih otrok. Acroni je, žal, po starostni strukturi zaposlenih razmeroma staro podjetje in razmišljanje, ki ga večkrat slišimo, češ, "... do mojega penziona bo fabrika že zdržala," nam ne obeta nič dobrega. Pa krivda za takšno razmišljanje ni v nas samih. Večji del je nosijo nekateri tranzicijski ekonomski teoretiki, za katerimi so mediji po vsej Sloveniji razširili famo o za preživetje nesposobnih mastodontih. Jaz sem in ostajam po duši še vedno bohinjski fužinar in jeseniški železar, kot sta bila moj praded in oče, in ponosen sem na to, da pripadam kolektivu delavcev, ki je te preroke postavil na laž. In zato, ker sem z železarstvom dobesedno prepojen, zlahka razumem slehernega delavca in z njim najdem skupni jezik.

Inovativnost zaposlenih v kombinaciji z njihovim znanjem in izkušnjami predstavlja intelektualni potencial, ki se manifestira kot človeški kapital podjetja. Naloga vas kot menedžerja idej je prizadevanje, da se čim več tega kapitala pretvori v strukturni del intelektualnega kapitala.

Ja, res je. Človeški kapital v mnogih podjetjih krepko prekaša vrednost finančnega kapitala. Če to poveva po domače: tisto, kar se skriva v glavah, v duši in značaju delavcev, v njihovih intimnih in poslovnih vezeh, je običajno vredno veliko več kot vse nepremičnine in premoženje podjetja skupaj. Ima pa ta človeški kapital zoprn lastnost, da hodi z delavcem na ših in s ših, se odpelje z njim na dopust, odide v pokoj in čisto na koncu ga z njim tudi pokopljejo in je za podjetje za vedno izgubljen. Zato si moderna podjetja prizadevajo preko inovacij in izboljšav čim več tega kapitala pretvoriti v strukturni del intelektualnega kapitala (inovacije, industrijska lastnina, organizacija, kupci, izvajanje procesov in postopkov ...). V Acroniju izhajamo iz dejstva, da je v vsakem človeku vsaj malo inovatorja. Zato smo sodelovanje v inovacijskih postopkih zapisali kot delovno obvezo vseh zaposlenih. Seveda od njih ne pričakujemo odmevnih inovacij, pač pa predvsem stalne drobne spremembe, s katerimi izboljšujejo osebno delo in delovne pogoje na svojem delovnem mestu. Žal to filozofijo, ki bo dvignila inovacijsko klimo in posledično organizacijsko kulturo na višji nivo, sodelavci sprejemajo zelo počasi. Slovenci se premalo zavedamo, da smo ravno zaradi svojega človeškega kapitala pomemben sestavni del ustanov, v katerih smo zaposleni, in nam v glavah še vedno odzvanja tisto znamenito socialistično razmišljanje, da nas ne morejo tako slabo plačati, da ne bi mogli še slabše delati. No, pod vplivom tranzicije smo začeli razmišljati bolj kapitalistično in skušamo kot mezdni delavci iz svinčenih časov kapitalizma za čimveč denarja prodati čimmanj svojega dela. Moja naloga je, da sodelavce prepričam, da to ni pravi način razmišljanja.

Ali mislite, ko govorite o prodaji dela, na plače ali na inovacijske nagrade? Ali je sistem nagrajevanja izboljšav in inovacij v Acroniju dovolj spodbuden? Kakšne prijeme pri motivaciji še uporabljate?

Ni moj namen, da bi sodil o plačah, čeprav mislim, da se v Acroniju v primerjavi z ostalim gospodarstvom ne moremo pritoževati ne nad njihovo višino

ne nad rednostjo. Kar pa se tiče nagrajevanja izboljšav in inovacij aktivnosti, rezultati v nekaterih okoljih kažejo, da je, ko ga sodelavci sprejmejo, spodbudno. Pri nagrajevanju ali bolje motivaciji izhajamo iz dejstva, da ima človek v osnovi tri vrste potreb, ki odločujoče vplivajo na njegov interes do dela. To so fiziološke potrebe po zagotavljanju materialne varnosti posameznika in njegove družine, socialne potrebe po zagotavljanju družbenega položaja in osebnostne potrebe po osebnostni rasti in samopotrjevanju. Realizirane izboljšave in inovacijske ideje materialno nagrajujemo v skladu z zakonodajo, pri čemer upoštevamo gospodarsko korist dosežka ter funkcijo avtorja oziroma pomoč, ki je bil pri uvedbi dosežka deležen. Zelo pomembno se mi zdi, da smo pri obravnavanju predlogov vpeljali koncept nadrejenega in da gospodarske koristi praviloma ne izračunavamo, pač pa jo ocenjujemo. Ta "inovativen" pristop omogoča izplačilo nagrade en mesec po prijavi, kar je po načelu, kdor hitro da, dvakrat da, še dodaten motivacijski moment. Pri tem velja poudariti, da je sistem materialnega nagrajevanja bolj stimulativen za stalne izboljšave kot za inovacije, saj želimo z njim spodbujati tudi množičnost. Sociološke in osebnostne potrebe inovatorjev zadovoljujemo z organizacijo športnih srečanj in ekskurzij, podeljevanjem raznih motivacijskih priznanj, druženjem inovatorjev z menedžmentom, javnim objavljanjem, sodelovanjem na različnih razpisih ... Naj tu omenim vsakoletne razpise GZS za naj inovacijo na regijskih nivojih, na katerih so naši inovatorji v zadnjih treh letih prejeli šest zlatih in šest srebrnih priznanj. Še posebej smo ponosni na lani osvojeno zlato priznanje na državnem nivoju. Najpomembnejša za dvig inovacijske klime je po mojem mnenju motivacija za timsko delo, s katero smo vpeljali tekmovalnost med delovnimi skupinami, ki se enkrat letno na 3i pokalu prenese tudi na športno polje, vrhunec pa doseže s strokovno ekskurzijo ob koncu leta.

Tudi v slovenskem merilu veljate za enega uspešnejših menedžerjev idej. Glede na vašo osnovno izobrazbo, ste univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike, je uspešno delo na področju ravnanja z ljudmi za marsikoga presenečenje. Kako vam je uspelo ta preskok iz tehnike v sociološko-kadrovsko področje? Ali vam je za ta korak kdaj žal?

Naj odgovorim z arabskim pregovorom: Kdor hoče nekaj narediti, bo našel pot, kdor noče narediti ničesar, bo našel

izgovor. Po naravi sem človek, ki redko išče izgovore, pri svojem delu sem perfekcionista, kar je za marsikoga moteče. Priznati moram, da sem imel pri svoji "preobrazbi" tudi veliko sreče. Poleg tega, da je rekonstrukcija štedila sredi devetdesetih let neizbrisno zaznamovala moje zdravje, me je tudi motivacijsko povsem izpraznila. Takratni direktor strategije in razvoja je mojo stisko znal razumeti in mi je v okviru projekta Popolno obvladovanje procesov ponudil možnost, ki sem jo zgrabil z obema rokama. Sledilo je brskanje po strokovni literaturi, študij primerov dobre prakse v Sloveniji in tujini, pridobivanje znanja na različnih delavnicah, seminarjih, konferencah in z osebnimi stiki in danes imamo Sistem stalnih izboljšav in inovacij. Če mi je kdaj žal? Ja, če se pošalim, vsaj enkrat na mesec, ko prejmem plačo. Drugače bi pa težko rekel, da pretirano obžalujem takratno odločitev, saj je tudi sedanje delo polno izzivov. Me pa včasih, posebno ko si ogledam kakšen odmeven dosežek svojih nekdanjih sodelavcev, prešine nostalgichen občutek začenjen s kančkom zavisti. No, ampak te trenutke hitro preženem z mislijo, da ni važno, da delaš tisto, kar ti je všeč, ampak da ti je všeč tisto, kar delaš. In zaradi vedno večjega števila sodelavcev, ki prevzemajo filozofijo stalnih izboljšav, mi je moje delo vedno bolj všeč.

Ali je po letošnjem prvem kvartalu že čutili kakšno pospeševanje inovacijske dejavnosti glede na lansko zlato priznanje za najboljšo inovacijo na državni ravni?

Po tipičnih kazalnikih uspešnosti inovacijske dejavnosti smo nekako na lanskem nivoju, kar pomeni, da krepko zaostajamo za zastavljenim ciljem, da bomo realizirali toliko izboljšav, kot je zaposlenih in da se bo med evidentirane inovatorje vpisal vsak drugi zaposleni. Vsi smo verjetno pričakovali, da bodo lanske uspehi spodbudili strokovnjake Acronija k sodelovanju na letošnjem razpisu GZS in nekaj časa je celo kazalo, da se bo to tudi zgodilo, saj smo imeli v ognju pet zares dobrih inovacij. Vse skupaj se je končalo z dvema prijavama. Sodelavca Dušan Novkovič in dr. Neda Karba sta v sodelovanju z Inštitutom za energetske svetovanje – ENEKOM prijavila Ciljno spremljanje rabe energije, Alenka Kosmač in mag. Boštjan Pirnar pa čisto našo Razvoj duplex nerjavnega jekla za debelo pločevino.

Kje vidite rezerve in kako jih spodbuditi v smislu inovacijske dejavnosti?

Bojim se, da smo zaradi poslovnih uspehov kar malo pozabili, zakaj smo se leta 1999, ko smo bili še v rdečih številkah, odločili za, kot smo tedaj govorili, bolj racionalno izrabo virov, med njimi tudi človeškega. Na inovacije se gleda vse preveč skozi očala neposredne ekonomske koristi, ki je zdaj, ko nam gre dobro, mogoče res zanemarljiva. Pri tem pa pozabljamo na sociološki vidik, ki ga ima usmerjanje in spodbujanje inovativnosti zaposlenih, torej vpliv ugodne inovacijske klime na organizacijsko kulturo podjetja. Rezerve so torej v naših glavah, v dobesednem in prenesenem smislu. Ko bodo vodilni delavci pričeli pošiljati podrejenim pozitivna sporočila, da cenijo, spoštujejo in ne nazadnje tudi potrebujejo njihovo znanje ter ustvarjalnost in bodo ti ta sporočila tudi pravilno razumeli in sprejeli, bomo lahko rekli, da je Acroni dosegel primerljiv nivo poslovne odličnosti. Nekaj svetlih primerov v Acroniju kaže, da te želje niso utopija. Mogoče bomo nekoč celo prejeli priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost in bodo mladi strokovnjaki v vrsti čakali na službo pri nas.

Ali si ob prijavljanju inovacij upate napovedati kakšne so letošnje možnosti za osvojitve katerega od priznanj?

Skoraj staviti bi si upal, da bo Acroni, ko bo ta članek objavljen, na regijskem nivoju že bogatejši za dve zlati priznanji. Konkurenca pa je letos tako huda – nekaj inovacij je podprtih tudi s patenti, da bom izredno vesel, če se bo kateri od naših dveh uspelo prebiti v Ljubljano.

Kaj vam osebno pomeni lansko priznanje Acroniju? Ali mi lahko zaupate, kaj štejete za največji uspeh v svojem življenju?

Priznanje, ki ga je lani prejel Acroni na državnem nivoju, mi pomeni izpolnitev osebnega cilja, ki sem si ga zastavil pred štirimi leti ob prvem razpisu GZS. Za svoj največji uspeh v življenju pa štejem to, da sem, kar sem in si želim postati še boljši. Zato lahko tudi vsakomur pogledam v oči.

OBVESTILO SINDIKATA NEODVISNOST – KNSS

Sindikat družbe Acroni neodvisnost – KNSS, predsednica Sonja Cuznar

Spoštovane članice, spoštovani člani!

Sindikate čakajo v letošnjem letu precej naporna pogajanja o socialnem sporazumu 2006-2009, prvi krog pogajanj se je namreč začel že januarja, saj se izhodišča gospodarstva praktično v celoti ujemajo z vladnimi.

Sindikati vladno potezo, da pogajanja ne vodi minister Drobnič, jemljejo tako, kot da je to umik vlade iz odgovornosti za sklepanje socialnega sporazuma z očitnim namenom oblikovanja novega močnejšega pritiska na sindikat, saj se je o tako pomembni temi treba pogajati na višji ravni.

Pred tem so sindikati namreč napovedali, da bodo pogajanja o sporazumu brezpredmetna, da jih pri pogajanjih ne bo več, če bo vlada vztrajala pri uvedbi enotne davčne stopnje, saj bi le-ta namreč pomenila katastrofo za standard velike večine delavcev.

Konec leta 2005 je bila podpisana nova Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn, v katero spada naša dejavnost, in februarja je bila objavljena v Uradnem listu.

V našem podjetju imamo zaenkrat še veljavno Podjetniško kolektivno pogodbo, ki pa jo bo potrebno letos uskladiti z novim Zakonom o delovnih razmerjih in z novo panožno kolektivno pogodbo.

Obveščamo vas, da je bil zaradi odhoda zaupnika g. Luke Vujičića v pokoj na sindikalnem svetu sindikata družbe ACRONI NEODVISNOST v mesecu januarju imenovan nov zaupnik sindikata, g. Miloš Žujič, za PC PDP. Pri plači v mesecu aprilu je bila zaposlenim izplačana tudi nagrada za poslovno uspešnost. Ker je bilo pri obvestilu o nagradi kar precej nejevolje pri zaposlenih, smo sindikata zaprosili za dodatno pojasnilo o izplačilu nagrade, ki je bilo tudi objavljeno naslednji dan na oglasnih deskah.

Poudarimo naj, da je odločitev o izplačilu in višini nagrade sklep posloводства uprave. Sindikat na to nima vpliva, lahko pa na rednem mesečnem sestanku direktorja obvestimo, in tako tudi delamo, o tem, kako so bili zaposleni zadovoljni ali kakšne so bile pripombe na tak način

izplačevanja. Moramo povedati, da nam je do sedaj direktor večkrat prisluhnil in tudi nekatere naše pripombe upošteval. Moramo pa vsi skupaj upoštevati in vzeti v zakup novo davčno zakonodajo, ki narekuje, da je potrebno vse nagrade izplačevati v **bruto zneskih**, da je zaradi dohodnine potrebno upoštevati delavčevo davčno obremenitev.

Prav zaradi teh razlogov je bruto izplačilo tako različno in za višje plačilne razrede višje, ker vemo, da so te plače tudi do 50 % obdavčene, da se zagotovi približno enako **neto izplačilo**.

Obveščamo vas tudi, da smo se na rednem mesečnem sestanku dogovorili tudi o terminu izplačila regresa, tako da bo 2/3 regresa izplačano v maju in 1/3 v mesecu avgustu, nismo pa se še uskladili o višini izplačila.

Želimo vas obvestiti, kdo so naši zaupniki in na katerih telefonskih številkah so dosegljivi. Opažamo, da se nekateri naši člani premalo odzivajo, včasih ne dobimo pravočasno njihovih vprašanj, žal jih izvemo prepozno. Če ste mnenja, da se vam kršijo pravice, želimo, da se obračate na sindikat, da vaša vprašanja ali tudi pobude prenesemo na redne mesečne sestanke, ki jih imata sindikata tako z direktorjem kot tudi z direktorico za splošne in kadrovske zadeve in jih poskušamo rešiti.

Dosegljivi smo:

SONJA CUZNAR – predsednica,
tel. 1218
KLEMEN DROBIČ – zaupnik PC HP
tel. 1216
ZORAN TRIFONI – zaupnik PC HP
tel. 1216
SAFET BEŠIČ – zaupnik PC V
tel. 1170
LEON VIDMAR – zaupnik za službe
tel. 1045
MILOŠ ŽUJIČ – zaupnik PC PDP
tel. 1260

NAMIZNOTENIŠKI TURNIR ZA POKAL "ASGARD" V TVD PARTIZAN JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Sekcija je organizirala turnir namiznega tenisa pod pokroviteljstvom Nepremičninske agencije Asgard, d. o. o., ki ga je v petek, 24. marca 2006, svečano odprl direktor g. Urban Jagodic. Turnir je potekal tudi v sklopu prireditev ob 100. letnici delovanja TVD Partizan Javornik-Koroška Bela. Tekmovanje se je za pokal Asgard odvijalo v dveh skupinah, rezultati pa so sledeči:

I. skupina/a

1. mesto in pokal Jernej Korbar
2. mesto Ciril Markič
3. mesto Lado Petrovič

I. skupina/b

1. mesto Ivo Borštnik
2. mesto Marjan Kejžar

II. skupina/a

1. mesto in pokal Asgard Stane Pogačnik
2. mesto Milena Krmelj
3. mesto Janez Bohinc

II. skupina/b

1. mesto Pavel Smolej
2. mesto Pavel Brglez
3. mesto Matjaž Korantar

Pokale in medalje sta razdelila predsednica KS ga. Branka Dobršek in predsednik TVD Partizan Javornik-Koroška Bela, g. Peter Papič.

Dejavnosti ob 100. letnici TVD Partizan Javornik-Koroška Bela se bodo odvijale skozi vse leto 2006, zlasti v septembru in oktobru, ko bo več športno kulturnih prireditev z osrednjo proslavo in otvoritvijo razstave ter zgodovinsko predstavitev dejavnosti na Javorniku in Koroški Beli.

Vabljeni na prireditve in ogledе dejavnosti v TVD Partizan!

OBČNI ZBOR IN RAZVITJE NOVEGA PRAPORJA

V prostorih Društva upokojencev (DU) Jesenice so v soboto, 25. marca, pripravili redni letni občni zbor društva, posebno slovesno pa je bilo tudi zaradi razvitja novega praporja. Glavni donator je bila Občina Jesenice, nekaj donacij pa so prispevali dosedanja častni občani mesta Jesenice, župan Občine g. Boris Bregant in nekateri člani in članice DU Jesenice.

Izjemno številna udeležba na zboru je pokazala posebno pripadnost temu društvu, pa tudi veselo razpoloženje po končanem zborovanju se je nadaljevalo v prijetnem vzdušju plesnih korakov.

ACONCAGUA – KRALJICA ANDOV

Miro Koder

Na vrhu

Vzpon na najvišjo goro Južne Amerike 6960 m ob moji 40-letnici gorništvu.

Ko sem še kot rosno mlad fantič zlezel na bližnji Jelen kamen, so se mi Julijci s Triglavom zdeli neznansko daleč. Dolgo je že, ko sem prebiral knjigo o gori, o viharjih na njej, ljudeh, ki so ostali na njenih pobočjih. O tragičnih, napetih trenutkih ... Lansko leto je vzkliła želja, treba bo iti.

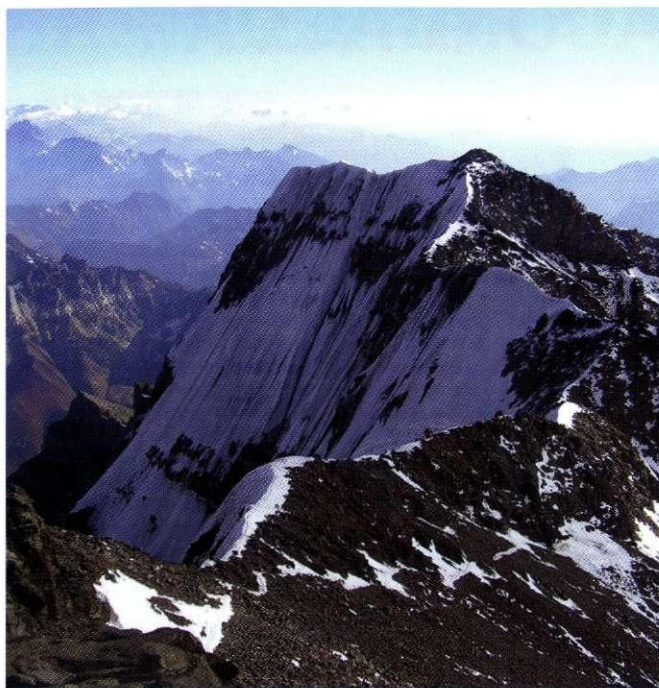
Aconcagua je stara nekaj milijonov let, v geološkem smislu je še vedno mlada. Spodnji del je sestavljen iz peščenjakov, sadre in apnenca, večinoma starejših kamnin. Zgornji del pa so večinoma mlajše magmatske kamnine. Gora se nahaja v Argentini, vrh je od meje s Čilom oddaljen le 15 km. Ime naj bi izviralo iz govorce starih indijanskih narodov, o tem

obstaja več teorij. Ayamani Indijanci, ki so nekoč živeli na področju Mendoze, so imenovali goro Kon-Kawa oziroma Snežna gora. Prvi je goro osvojil švicarski vodnik Matthias Zurbriggen 14. 1. 1897. Kasneje so se vzponi kar vrstili. Vsi so potekali čez severozahodno pobočje, ki je sedaj normalna smer. Gora zna biti nepredvidljiva. Včasih zelo vabljiva, topla kar sama vabi k sebi, drugič pa ledeno hladna, s snežnimi viharji, s katerimi se brani vsiljivcev. Na gori je bilo tudi veliko žrtev. Pokopani so v Puente Del Inca, kjer je pokopališče Andistov – žrtev tukajšnjih gora, med njimi je tudi župnik Jože Kastelic, ki je leta 1940 umrl na gori, tik pod vrhom. Njegovo truplo so našli šele čez dve leti. Bil je sedma žrtev Aconcague. Prvi Slovenec je bil na vrhu 14. 1. 1969, Peter Skvarča, takrat eden vodilnih alpinistov med argentinskimi Slovenci. Sicer so pa Slovenci opravili

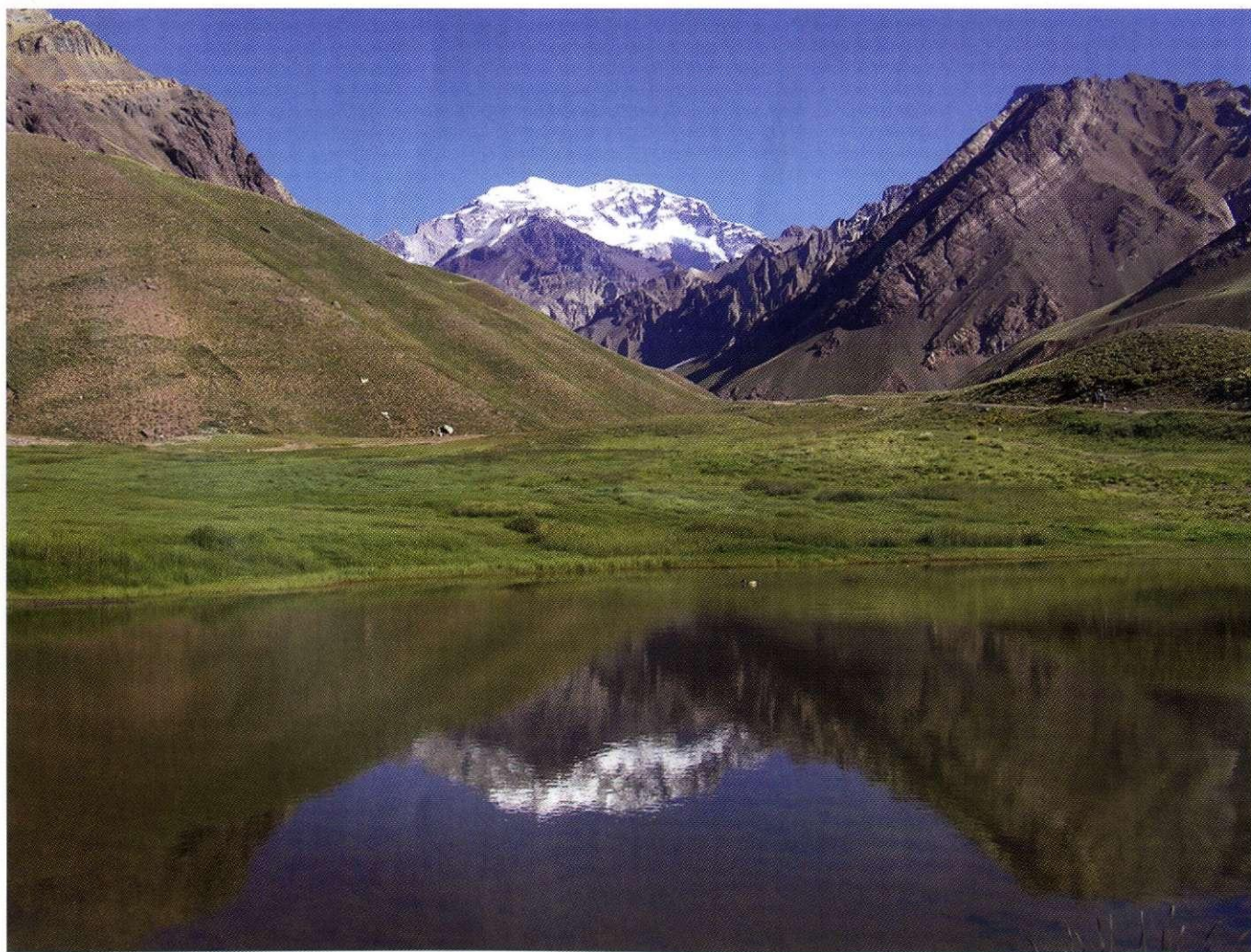
vrsto najtežjih prvenstvenih smeri. Kombi tiho drsi po meni že znanih cestah Jesenice, Mestre, Benetke. Prvič odhajam z nekakšno tremo, ne razmišljam dosti, vem, kaj me čaka. Polet Benetke-Madrid, Madrid-Santiago de Chile. Šestnajst ur na letalu kar nekam počasi mine, dvajset minut pred spustom se prikaže veriga Andov, sedim nekje na sredini, tako da ne morem narediti pravih posnetkov. Na letalu je veliko hladnih Angležev, ki ne kažejo nobenega zanimanja, da bi me spustili k oknu. Santiago, glavno mesto Čila, prestolnica z več kot šest milijoni prebivalcev. Dne 25. 02. 2006 je temperatura 30 stopinj, smo pač sredi poletja, kakšen užitek po naši zelo hladni zimi. Namestim se v hotelu v centru mesta na Plazi de Armais. To je glavni trg in zgodovinsko središče mesta iz leta 1541. Mesto je zraslo ob dveh rekah, ki pritečeta iz Andov. Reki sta

čokoladne barve, saj s seboj nosita zemljo s strmih gora. Mesto ima široke avenije, promet poteka umirjeno, nebotičniki so visoki in ne preveč lepi. Je veliko modernih trgovin, kjer se dobi vse, med njimi je zelo veliko lekarn. Na vzhodu se bolj skriva, kot vidi, veriga Andov, saj jo zastira smog. Ogledal sem si kar nekaj zanimivosti: katedralo iz 18. stoletja, ki je največja cerkev v državi, Le Monedo, nekoč je bila kovnica denarja, kasneje pa predsedniška palača, v času Pinochetovega državnega udara je bila zelo poškodovana. V njej je bil ubit predsednik Allende. Park Metropolitano, ogromen kompleks, ki obsega kar nekaj 800 m visokih hribov, skoraj sredi mesta. Obiskal sem tudi nacionalni muzej, žal pa je vse napisano v španščini. Sprehodil sem se po centralni mestni tržnici, Mercado Central, kjer se da dobiti skoraj vso sadje in zelenjavo, ki raste kjerkoli po svetu. Izjemna je tudi ponudba rib in ostalih morskih dobrot. Ribe sem poskusil kar v eni izmed mnogih restavracij na tržnici. Za aperitiv sem naročil pisco sour – južnoameriško pijačo, katere osnova je grozdno žganje, ki mu dodajo malo jajčnega beljaka, limoninega soka in ledu ter vse skupaj premešajo. K ribam tekne tudi steklenica odličnega čilskega vina. Natararji so nadvse prijazni.

Dva dneva sta hitro minila, treba se je bilo odpraviti v Mendoza po dovoljenje za vzpon. Iz Santiaga sem se s prvim jutranjim avtobusom odpeljal po vijugastih dolinah polnih nasadov trte.

Mala Aconcagua

Aconcagua v jezeru Horcouns

Strmo po serpentinah navzgor, mimo znanega smučarskega središča Portila in skozi tunnel Ceracoles, visok 3200 m, ki povezuje Čile in Argentino. Sledi spust proti Mendozi. Pred vasjo Puente del Inca prvič na levi zagledam moj vrh, ki je žal v megli, ampak kar se vidi, me navdaja z veličino in divjino. Ne počutim se dobro. Že sedaj imam spoštovanje. Pozno popoldne prispem v Mendozo. Zelo je vroče, 40 stopinj, pravijo, da je najtoplejše poletje v zadnjih desetletjih. Namestim se v hotelu izven centra. Za večerjo si privoščim lomos. To je čudovit goveji zrezek, pečen na žaru po posebnem postopku. Je naraven, kajti vse govedo se pase zunaj. Naslednji dan dopoldne se odpravim v Visitor's center ob parku General San Martín po dovoljenje za vzpon. Plačam 200 dolarjev in še 70 dolarjev za vstop v park. Dovoljenje velja 20 dni. Zvečer si privoščim še eno večerjo v govejem stilu, med ostalim tudi krvavico. Mendoza je eden od glavnih alpinističnih centrov v Argentini, v mestu je tudi klub Andistov, v katerem so združeni vsi znani alpinisti. Zelo popularen je tudi Dinko Bertoncelj, jeseniški rojak, prvi slovenski Himalajec, čeprav živi v precej oddaljenem Barilocheju.

Ponovno se odpeljem po že znani cesti navzgor do Puente del Inca. Najamem mulo, ki skupaj s spremljevalcem stane 120 dolarjev. Nese do 60 kg, vsak nadaljnji kg stane 60 dolarjev. Popoldne si ogledam vas, ki je poznana po naravnem mostu, ki je zaprt, menda so se pojavile na njem razpoke. Ob mostu so tudi toplice, kjer se voda ogreje do 38 stopinj, ki pa zaradi okvare mostu, žal, niso dostopne. Naslednji dan me pred hotelom pobere kombi in me odpelje, do vstopa v nacionalni park Aconcagua. Pokažem dovoljenje, katerega mi ožigosajo. Dobim tudi vrečko za smeti. Do tabora **Confluencia** je štiri ure hoje. Vzpenjam se ob ne prestrmi poti navzgor, kar naenkrat se pred mano pojavi majhno jezero Horcones, ki se imenuje po istoimenski reki. V njem se vidi čudovit odsev južne stene Aconcague, ki deluje zelo mogočno. Po manj kot treh urah prispem v tabor. Tu bom ostal dva dni in opravil prvo aklimatizacijo. Že popoldne se povzpnem na bližnji greben in si ob

povratku ohladim noge v manjšem jezercu. Nov dan, nova aklimatizacija. Odpravim se do Plaza Francie 4200 m pod južno steno. Aconcagua se od tu pokaže v vsej svoji lepoti, vendar deluje še bolj srhljivo. Čaka me še 26 km, samo 1000 m višine, do baznega tabora **Plaza del Mulas** 4230 m. Pot po prašni dolini se kar vleče. Na obeh straneh se dvigajo štiri in pet tisočaki. Le najvišji vrhovi so pokriti s snegom. Sestavljeni so iz pisanih kamnin, ki žarijo ob sončnih vzhodih in zahodih. Prehitijo me skupine mul, ki nesejo hrano in opremo. Večkrat je treba tudi prečiti reko, ki je razdeljena na manjše potočke. Na koncu ostane samo še ena struga; šel sem predaleč, tako da se moram vrniti del poti nazaj. Pred baznim taborom je za dobrih sto višinskih metrov vzpona, nekatere od mul se že vračajo nazaj. Na vhodu v bazno taboriščenje se je treba še enkrat prijaviti in zanimivo, dobil sem še eno vrečko označeno s številko. Vprašam za kaj je in odgovor je ka, ka (za kakaknje) in da jo moram ob povratku vrniti. Dobro, vrnil jo bom, ampak seveda prazno.

Ob množici šotorov postavim še enega, ki

bo kar nekaj časa moj drugi dom. Malo se razgledam naokoli. Bazni tabor je postavljen na kar precej ravnem delu pod ledenikom Horcones. V taboru so na voljo internet, telefon, medicinska služba, zmerijo ti pritisk, utrip srca, kisik v krvi, da se dobi tudi kakšno zdravilo, tu je tudi nekaj barov in restavracij v šotorih, celo vroči tuš in pa seveda stranišča, katerih vsebino helikopter odnese v dolino. Na voljo so tudi nosači in vodniki. Dvajset minut hoje od baze je na voljo Refugio Plaza del Mulas, kjer se da spati v sobi in jesti v restavraciji. Najboljša meseca za vzpon sta januar in februar, ko je snega najmanj. Takrat je največ obiskovalcev iz celega sveta, vseh narodnosti in barv, obrazov, ki so povedali marsikaj. Utrujeni, opečeni, zabuhli in zagoreli. Opazoval sem jih, ko so odhajali navzgor. Nekateri hitro, nekateri počasi, drugi pa tako kot bi stali na mestu. Po isti poti so se vračali nazaj. Uspešnost na gori je največ do 20 %, kakšnega prinese helikopter tudi mrtvega. Gora je visoka, zrak redek, veter močan in mraz zelo hud.

Nadaljevanje sledi v naslednji številki.

Po dolini Horcones

SMUČANJE V KRALJESTVU ZLATOROGA

Marjan Mencinger, po pripovedi zapisal

Društvo metalurških inženirjev in tehnikov že vrsto let organizira smučanje na Voglu. Smučarski center Vogel leži visoko nad prelepim bohinjskim jezerom, v osrčju zaščitenega območja Triglavskega narodnega parka. To lepo visokogorsko smučišče se je priljubilo našim smučarjem.

Sedemnajstega marca zjutraj smo se zbrali na spodnji postaji gondolske postaje. Smučanje je bilo v prejšnjem tednu preloženo zaradi slabega vremena. Čopov Tonček je razdelil smučarske vozovnice ter poskrbel za dobro vzdušje. Letošnja zima je poskrbela za obilico snega. Velika količina ga je v kratkem času zapadla v začetku marca. Tako je znašala višina snežne odeje 3,5 metra. Zaradi močnega vetra so v vrtačah nastali snežni zameti visoki tudi do osem, deset metrov. To je naredilo velike težave tudi delavcem na smučišču. Potrebno je bilo očistiti sedežnice in vlečnice, veliko tudi z ročnim kidanjem. Ta dan niso obratovale vse naprave, tudi zaradi nevarnosti plazov. Žagarjev graben je bil zaprt zaradi plazu, ki je progo zasul s kamenjem in lesom. Zaradi tega se nekateri niso udeležili smučanja. Na vrh smo se peljali z novo gondolo, ki je bila pred dobrimi štirimi leti velika pridobitev. Sonce nas je sramežljivo gledalo iz oblakov in megle, kot bi čakalo uradni datum pomladi. Smučišča pri odprtih napravah so bila lepo urejena. Snega je res veliko, tako da bo smuka možna še za prvomajske praznike. Toliko snega je nazadnje padlo v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Smuka je bila prijetna in nekateri so se z malo večjo pazljivostjo peljali tudi skozi Žagarjev graben. V letošnjem letu so uvedli, da je celodnevna smučarska karta veljala za smučišče na Voglu in na Koblj ter tudi za Vodni park v Bohinjski Bistrici. To je dobro v primeru slabega vremena na Voglu. Kmalu se je dan prevesil v popoldne in podali smo se nazaj v dolino. Smučarski dan smo zaključili z dobrim okrepčilom v gostišču na Ribčevem lazu. Vogel nas ne vabi le pozimi na svoja smučišča, saj je zanimiv tudi, ko ni snega. Zato ste vabljeni, da obiščete ta konec in sami vidite, kje je prebival Zlatorog.

BOČ

Tone Kelbl

Karavanke se od Olševe in Pece spuščajo proti jugovzhodu in na koncu ponujajo planincem vrsto zanimivih vrhov, med katerimi je najbolj izpostavljen Boč. Boč s svojo kopasto obliko in pokrajinsko izrazitostjo izstopa nad nižjo okolico in daje vtis veličastne gore. Slavo pa mu povečuje tudi rastišče velikonočnice. Velikonočnica je predstavnica rodu kosmatincev in je ena najbolj znanih predstavnic slovenske flore in tudi ena najbolj ogroženih. Zato je od leta 1949 zavarovana z odlokom o varstvu redkih in ogroženih vrst. Cveti zgodaj spomladi, okoli velike noči, zaradi katere je dobila tudi ime. Če želite videti njene svetle vijolične cvetove in gosto odlakana stebila, se je treba povzpeti na Boč v začetku aprila.

Na Boč vodi vrsto markiranih poti, a verjetno je najlepša tista, ki se začne na robu vasi Zgornje Poljčane. Na koncu vasi je tudi veliko parkirišče, kjer pustimo avto in se odpravimo po markirani poti. Pot se imenuje "Čez Babo" in najprej vodi skozi borov gozd, nato pa preidemo v bolj strm del poti, ki poteka po mešanem gozdu. Pot nas pelje tudi mimo velike skale, ki je na višini 535 m

Geološki stolpec širbe okolice Boča

Vrh Boča

in so jo ljudje poimenovali Baba. Od skale se nam odpre lep razgled na Poljčane in na jugovzhodni del Pohorja. Zopet je pred nami hoja po gozdu, kjer začnejo prevladovati bukve. Po pol ure prijetne hoje prispemo do planinskega doma na Boču, na višini 698 m. Dom stoji na zahodnem pobočju Boča in je v upravljanju PD Poljčane. Prvotno skromno koč so zgradili že leta 1899, sedanji dom pa je iz leta 1930, z večkratnimi obnovitvami do danes. Iz leta 1930 pa je tudi pesem Silvina Sardenka, hvalnica Boču:

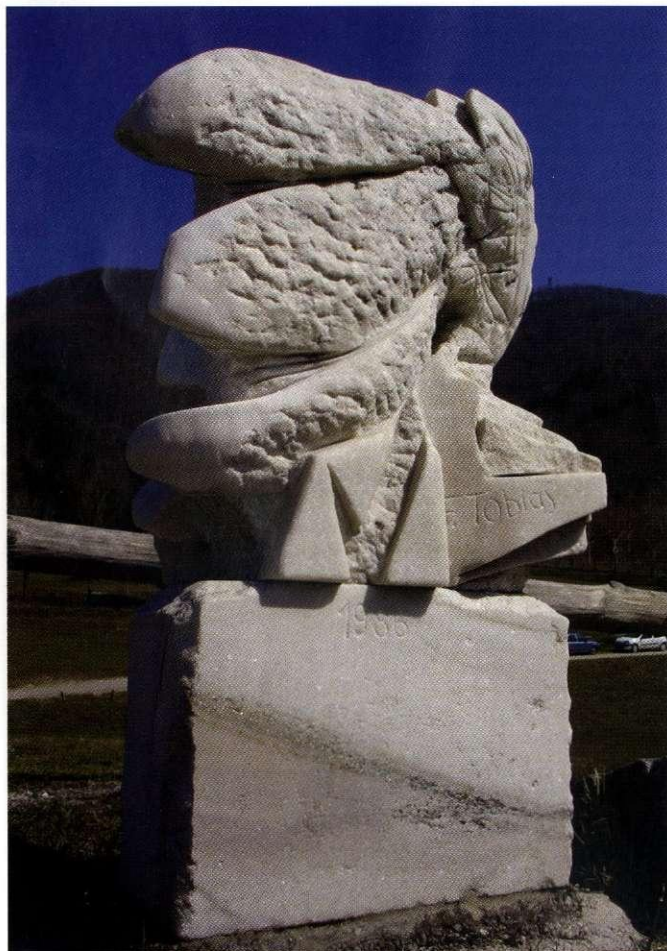
**Kdor je pristen krovce,
hodi čez strehe koč,
kdor je res vrhovce,
pride naj na krasni Boč!**

Na nasprotnem bregu pa si velja ogledati skromno gotško cerkvico sv. Miklavža z lepim zlatim oltarjem. Cerkev je prekrita s skrilavcem, metamorfno kamnino s Pohorja, postavljena pa je bila že v času celjskih grofov. Po krajšem počitku v domu se odpravimo mimo cerkvice do rastišča velikonočnice. Rastišča so ograjena in zaščitena pred občudovalci, ki bi rožo radi odtrgali in jo prenesli v svoj vrt. Predvsem se je to dogajalo v preteklosti in

upajmo, da konca velikonočnice ne simbolizira kamnita skulptura kiparja Franca Tobiasa iz Razvanj, ki so jo postavili planinci na bližnji vzpetini. Vrnemo se nazaj do planinskega doma, kjer nas markacije in informativne oznake gozdne učne poti po eni uri hoje pripeljejo na vrh Boča, 979 m. Boč ima dva vrhova, vendar je na njem malo prostora, saj je popolnoma zaraščen, gozdovi ga v glavnem pokrivajo z vseh strani. Na nižjem vrhu nasproti komunikacijskega stolpa stoji tudi razgledni stolp, ki je visok okoli 20 m in so ga zgradili leta 1962. Po stopnicah se lahko povzpemo na vrh stolpa, od koder se nam odpre lep razgled. Če nam je vreme naklonjeno, proti severu vidimo Pohorje, izza katerega se dvigajo avstrijske gore. Proti zahodu nam pogled uhaja proti Savinjskim in Julijskim Alpam, na vzhodu pa se bohoti soseda Donačka gora. Ne smemo pa spregledati številnih gričev, ki jih je na vse strani polno, najsi bo na zagorsko, na haloško ali na kozjansko.

Dom na Boču

Velikonočna skulptura

Po obisku razglednega stolpa se lahko vrnemo po isti poti do planinskega doma ali pa se spustimo po gozdni učni poti do Zgornjih Poljčan. Učno pot bomo prepoznali po stojščih, ki so označena s cvetom velikonočnice. Ob poti lahko sledimo dvaindvajsetim različnim drevesnim vrstam, ki so s tablicami ob drevesih predstavljene vzdolž cele poti. Ta gozdna učna pot, ki vodi v dolino, se imenuje Detičkova pot. Steza nas pelje tudi mimo kraške jame, ki se imenuje Špelcina votlina. Takoj za skalnim robom se nato spustimo do gozdne ceste, jo prečkamo in zavijemo na desno markirano pot, ki nas vodi po grebenu do Finžgarjevega križa in nato do parkirišča nad Zgornjimi Poljčanami. Za celotno pot bomo porabili štiri ure hoje, lahko pa pot skrajšamo, saj do planinskega doma pripelje cesta, vendar pa bomo prikrajšani za hojo po Detičkovi učni poti.

Najprimernejši čas za obisk Boča je april oziroma začetek pomladi, ko vas bo poleg velikonočnice pritegnila še vrsta drugih pomladnih rož. Pomlad je čas, ko se prebuja narava in z njo tudi mi. Muhasti mesec april je že za nami, pred nami je mesec maj, mesec ljubezni, prepustite se mu in dovolite, da se vam v tem času uresničijo vse skrite sanje.

AVTOR: DRAGO RONNER	POKRAJINA V SZ SRBIJI	ZVEZDA V ORLU	RESNOST	PEVKA RUPEL	VRSTA TRDNIH ALKOHOLOV	KOPALNA BANJA	JAPONSKI POLITIK (HIROBUMI)	ŠVEDSKI KEMIK (ALFRED)	MESTNI PREDEL KRANJA	GLANZ JE SL. ARHITEKT	SUNKOVIT POTEG, TRZAJ	ŠOLSKA OCENA	TV ZASLON	STARA MERA ZA ŽITO	DEL KOVALNEGA STROJA	ZDRAVILNA GORSKA RASTLINA
LIKER IZ MARASK										IVER						
NAPADALEC NA POLITIČNO OSEBO										PREDSTOJNIK UNIVERZE						
ZAČETEK GESLA																
STAR AVSTRIJSKI NOVEC						KALJEV KARBOBAT	ODMEV POSUŠENA TRAVA				SL. ARHITEKT (VINKO)	JAPONSKI PISATELJ (HAKUSEKI) EKSANJE				
DANSKI OTOK V MALEM BELTU				MESTO NA POLJSKEM REKA V KOLUMBIJI						DEDNA ZASNOVA ŠP. IGRAL. BANDERAS				LOJZE KRAKAR SL. IGRAL. (VALO)		
OJETTI JE IT. PISATELJ	MESTO V ZAHODNI MAKEDONIJI	UMETNIŠKI PLES ČOLN ZA ENEGA					POSNETEK PRERIS RAZPRAVA						KAČA UDAV PRIPADNIK ERESOV			
GLASBENA VRSTA					PADEC ESTONEC			BIV. EGIPT. POLITIK (GAMAL ABDEL)							AMERIŠKI REŽISER (CHARLES)	INDIJSKI OREH, EPAKTA
VEZNIK			AMERIŠKI IGRALEC (SUPERMAN) OTROK					STONE NOVAK AMERIŠKA PIŠTOLA				NAŠA REKA PEVKA ŽNIDARŠIČ				
KONEC GESLA																
ITALIJANSKI PISATELJ (UGO)						ANTIČNI BOJOTIJEV OMAR NABER				ŠARENICA V OČESU NIKO MATUL						
DVANAJST MESECEV					NIŽJI SVET MED HRIBI								DEL JEDILNEGA PRIBORA			
NAŠ PESNIK (MERMOLJA)				VIDOR JE AMERIŠKI REŽISER	RAZTELE- ŠEVALEC							STEROL JE TRDNI ALKOHOL	INDONE- ZIJSKO OTOČJE			

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke:

Z DENARJEM SI LAHKO KUPIŠ ŠE VEČ DENARJA

1. nagrada:
Naunov Jovica
Delavska 8, Jesenice

2. nagrada:
Anton Horvat
Podkočna 13, Jesenice

3. nagrada:
Jožefa Žakelj
Dobravska 16, Jesenice

Nagrade boste prejeli na blagajni ACRONI-ja. Odprta je vsak delovni dan od 8.00 do 10.00 ure. S seboj imejte osebni dokument.

Uredništvo

Geslo z obarvanih polj prepišite v kupon in pošljite do 11. maja 2006 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov ACRONI, d. o. o., C. Borisa Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na ovojnico pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA". Zaposleni v ACRONI-ju lahko rešitve oddate tudi v mnenjske skrinjice - brez ovojnic. Nagrajenci bodo prejeli denarne nagrade v vrednosti **5000 SIT, 4000 SIT in 3000 SIT**. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo en kupon.

Uredništvo

KUPON

Nagradna križanka April 2006

Ime in Priimek

Ulica

Pošta in poštna številka

Geslo:

